

บทที่ ๔

การถามในปริศนาการตีความทางโทรทัศน์สองประเภท

หลังจากที่ได้พิจารณาภาพรวมบริบทของการตีความในรายการโทรทัศน์ทั้งสองประเภทตามแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีการสื่อสารแล้ว ในบทนี้ผู้วิจัยจะศึกษาการถามในปริศนาการตีความ ทั้งในคำนำถ้อยคำถาม-ตอบที่ปรากฏ รูปประโยคที่ใช้ในการถาม กลวิธีการถาม รวมถึงกลวิธีที่ใช้เสริมการถามว่ามีลักษณะอย่างไรบ้าง

เนื่องจากถ้อยคำที่เราใช้สื่อสารกันนั้นบางครั้งรูปประโยคก็ไม่ตรงกับเจตนา รูปประโยคบอกเล่าอาจใช้เพื่อถาม ในขณะที่รูปประโยคคำถามอาจใช้เพื่อหยอกหยอ หรือประชดประชัน ฯลฯ ในการศึกษาการถามจึงต้องเริ่มจากการเลือกถ้อยคำที่มีเจตนาถามให้ตอบเสียก่อน

๔.๑ วัจนกรรมการถาม

นवरत्น พันธุเมธา (๒๕๒๗) ได้กล่าวถึงเรื่องประโยคกับเจตนาในการสื่อสารไว้ว่า รูปประโยคอาจไม่ตรงกับเจตนาของผู้พูด แนวคิดนี้ตรงกับทฤษฎีวัจนกรรม (Speech act) ที่เสนอโดยนักปรัชญาชื่อเจ แอก ออสติน (J.L.Austin, 1962) สาระสำคัญของทฤษฎีวัจนกรรมคือการกล่าวถ้อยคำไม่ได้เป็นไปเพียงเพื่อกำหนดสิ่งที่จริงหรือเป็นเท็จ แต่เพื่อกระทำถึงนั้น

“ to say something is to do something, or in saying something we do something, and even by saying something we do something ”

(Austin, 1962 : 94)

ทฤษฎีวัจนกรรมในช่วงแรก กล่าวถึงภาษาที่ใช้ในพิธีการเป็นส่วนมาก เช่น พิธีแต่งงาน พิธีล้างบาป เป็นต้น ตัวอย่างเช่น การยอมรับเป็นสามีในพิธีแต่งงาน ฝ่ายชายต้องพูดว่า

“ ‘ I do’ (take this woman to be my lawful wedded wife)” (Austin, 1962 : 53)

‘I do’ ที่ฝ่ายชายกล่าวนั้นไม่ได้เป็นเพียงคำพูดที่กล่าวขึ้นเท่านั้น หากแต่หมายถึงการกระทำที่เกิดขึ้นแล้ว นั่นคือการที่ฝ่ายชายรับเป็นสามีของฝ่ายหญิง

ต่อมา จอห์น อาร์ เซอร์ล (John R. Searle, 1969) พัฒนาทฤษฎีวัจนกรรมให้เป็นระบบมากขึ้น และเน้นข้อมูลภาษาที่ใช้บทสนทนาในชีวิตประจำวัน แนวคิดสำคัญในทฤษฎีของเซอร์ลคือการตัดสินใจว่าถ้อยคำใดมีเจตนาอย่างไร ไม่สามารถอาศัยเพียงรูปภาษาที่ปรากฏ ต้อง

พิจารณาเงื่อนไขต่าง ๆ ในปริบทนั้น ๆ บางครั้งรูปภาษาอาจไม่ตรงกับเจตนาที่สื่อ เช่น รูปประโยคคำถามอาจแสดงเจตนา คำหยาบคาย หรือทักทายน ประโยคบอกเล่า อาจแสดงเจตนาถาม หรือปฏิเสธ

เซอร์ล (1969,1976) เสนอเงื่อนไขหรือกฎกำหนดวงนกรรม ๔ ข้อ ได้แก่ กฎบอกเนื้อความ (Propositional content) เงื่อนไขเบื้องต้น(Preparatory) กฎบอกความจริงใจ (Sincerity) และกฎบอกสาระสำคัญ(Essential) และแบ่งวงนกรรมออกเป็น ๕ ประเภทใหญ่ ได้แก่

๑. Representatives เป็นวงนกรรมที่ผู้พูดผูกมัดตัวเองกับความจริงของถ้อยคำที่พูด เช่นวงนกรรมการบอกเล่าเรื่องราว หรือวงนกรรมการสรุป

๒. Directives เป็นวงนกรรมที่ผู้พูดทำให้ผู้ฟังทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น วงนกรรมการขอร้อง วงนกรรมการถาม

๓. Commissives เป็นวงนกรรมที่ผู้พูดผูกมัดตัวเองว่าจะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งในอนาคต เช่น วงนกรรมการสัญญา วงนกรรมการขู่

๔. Expressives เป็นวงนกรรมที่ผู้พูดแสดงภาวะเกี่ยวกับจิตใจ อารมณ์ความรู้สึก เช่น วงนกรรมการขอโทษ วงนกรรมการขอบคุณ

๕. Declarations เป็นวงนกรรมที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยทันที มักจะเกี่ยวกับสถาบัน เช่น วงนกรรมการประกาศ เช่นประกาศสงคราม ประกาศไล่ออกจากงาน

การถามเป็นวงนกรรมประเภท Directives เพราะเป็นวงนกรรมที่ผู้พูดทำให้ผู้ฟังทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง กล่าวคือทำให้ผู้ฟังต้องตอบคำถามนั่นเอง เงื่อนไข ๔ ข้อของวงนกรรมการถามมีลักษณะดังนี้

- | | | |
|---|---|---|
| ๑.กฎบอกเนื้อความ
(Propositional content) | - | เนื้อความที่แสดงว่าผู้พูดต้องการข้อมูลบางอย่าง |
| ๒.เงื่อนไขเบื้องต้น
(Preparatory) | - | ๑. ผู้พูดไม่ทราบคำตอบ หรือไม่แน่ใจคำตอบ
๒. เป็นที่ทราบกันระหว่างผู้พูดและผู้ฟังว่า ผู้พูดจะไม่ให้ข้อมูลถ้าผู้ฟังไม่ถาม |
| ๓.กฎบอกความจริงใจ
(Sincerity) | - | ผู้พูดต้องการข้อมูลในเรื่องที่ถาม |
| ๔. กฎบอกสาระสำคัญ
(Essential) | - | ผู้พูดและผู้ฟังต้องมีข้อมูลในเรื่องที่ถามตรงกันอยู่บ้าง การถามนั้นทำให้ข้อมูลแจ่มชัดขึ้น |

หากมองในมุมมองกลับก็คือ การจะตัดสินว่าด้อยค่าใดเป็นวัจนกรรมการถามหรือไม่ ก็ต้องพิจารณาว่าเป็นไปตามเงื่อนไขทั้ง ๔ ข้อดังกล่าวหรือไม่นั่นเอง และผู้วิจัยก็ใช้เงื่อนไข ๔ ข้อนี้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินว่าด้อยค่าใดในบทสัมภาษณ์ที่ใช้เพื่อการถาม* กล่าวคือผู้วิจัยไม่ได้พิจารณาเฉพาะรูปภาษาที่ปรากฏเป็นประโยคคำถาม แต่พิจารณาว่าด้อยค่านั้นมีเจตนาถามหรือไม่ ผู้วิจัยจะไม่นับรวมด้อยค่าที่มีรูปภาษาเป็นประโยคคำถามแต่ไม่ได้มีเจตนาถาม

นอกจากเงื่อนไข ๔ ข้อข้างต้น ผู้วิจัยได้ใช้ความเข้าใจเรื่องปริบทและกติกายของการสัมภาษณ์ช่วยในการตัดสินด้อยค่าที่แสดงเจตนาถามด้วย ดังได้กล่าวแล้วในบทที่ ๒ และบทที่ ๓ ว่าการสัมภาษณ์ถือเป็นปริจเจตการสนทนาที่คู่สนทนามีสถานะไม่เท่าเทียมกัน (asymmetrical discourse) กล่าวคือ ผู้สัมภาษณ์มีสิทธิ์ถามคำถามผู้ให้สัมภาษณ์ และผู้ให้สัมภาษณ์ก็มีหน้าที่ต้องตอบคำถามนั้น การสนทนาส่วนใหญ่จึงมีลักษณะเป็นการถามของผู้สัมภาษณ์และการตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ ดังนั้นผู้สัมภาษณ์อาจแสดงเจตนาถามให้ตอบโดยใช้ด้อยค่าที่ไม่ได้มีรูปเป็นประโยคคำถาม แต่ผู้ให้สัมภาษณ์ก็เข้าใจและตอบคำถามนั้น

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๑

- ถ. แล้วที่บ้านจะเรียกเราว่าอะไร.
 ค. เรียกมีเรีย.
 ถ. เรียกมีเรีย.
 ค. เพื่อน ๆ แล้วก็คุณครูสมัยเรยนตั้งแต่เด็กมานี้จะเรียกมีเรียตลอด.
 ถ. ถ้าสนิทหน่อยจะเรียกอีเรียว่าจันเถอะ.
 ค. (หัวเราะ) อ๊ะ. ก็มีบ้าง. แล้วก็จะเรียกยายตัวแสบ, ตัวแสบอะไรอย่างงี้.
 ถ. ฮ้าว ! ก็มีเรียกกับอีเรียเหมือนกันเคยเห็นหรือปล่าว.
 ค. (หัวเราะ) บางทีเค้าก็ถ้อนัท. อะ โรนะ. มีเรีย, มีเรีย, มีเรีย นั่นคงไม่ฟันเจ็บยา

ผู้วิจัยพิจารณาว่าด้อยค่าที่ขีดเส้นใต้เป็นการถาม แม้ว่าจะไม่ได้อยู่ในรูปประโยคคำถาม เนื่องจากเมื่อพิจารณาปริบทซึ่งในที่นี้ได้แก่คำตอบของคู่สนทนาหรือผู้ให้สัมภาษณ์ จะเห็นได้ว่าผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามในผลัดต่อมาว่า “อ๊ะ. ก็มีบ้าง” ขณะเดียวกันผู้วิจัยพิจารณาว่าด้อยค่าที่พิมพ์ด้วยตัวเอียงไม่ใช่การถาม แม้ว่าอยู่ในรูปประโยคคำถามที่มีคำลงท้ายบอกการถาม

* จากการศึกษาวิเคราะห์เรื่องปริบทของการสัมภาษณ์ในบทที่ ๓ พบว่าผู้สัมภาษณ์ในรายการทไวไลท์โชว์ทราบคำตอบของคำถามบางคำถามที่ถาม เนื่องจากมีการนัดแนะกันไว้ก่อน อย่างไรก็ตามผู้วิจัยจัดว่าด้อยค่าเหล่านั้นมีเจตนาถามให้ตอบ หรือเป็นวัจนกรรมการถาม เพราะพิจารณาว่าผู้สัมภาษณ์ทำหน้าที่แทนผู้ชมผู้ฟังที่ไม่ทราบคำตอบหรือไม่แน่ใจคำตอบนั้น

“หรือเปล่า” เพราะผู้สัมภาษณ์กล่าวด้วยคำดังกล่าวเพื่อแจ้งให้ผู้ให้สัมภาษณ์ทราบข้อเท็จจริง และจะเห็นว่าผู้ให้สัมภาษณ์ก็เข้าใจเจตนาของด้วยคำดังกล่าว เพราะก็ไม่ได้ตอบคำถามในผลัด ต่อมาแต่อย่างใด

๔.๒ คู่ด้อยคำถาม - ตอบ

ดังได้กล่าวไว้ในบทที่สองว่าการสัมภาษณ์จัดเป็นปริเฉทการสนทนาประเภทหนึ่ง นักสนทนาวิเคราะห์เชื่อว่าบทสนทนานั้นมีโครงสร้าง ซึ่งประกอบด้วยคู่ด้อยคำถาม สำหรับคู่ด้อยคำถาม ในการสัมภาษณ์นั้นเกิดจากคนสองฝ่าย คือ ผู้สัมภาษณ์ และผู้ให้สัมภาษณ์

คู่ด้อยคำถาม (Adjacency pairs) หมายถึง ด้อยคำถามที่ประกอบกันอยู่ในลักษณะเป็นคู่ เช่น เรียก - ขานรับ ชวน - ตอบรับ/ปฏิเสธ ทักทาย-ทักทาย และ ถาม - ตอบ เป็นต้น

เชกloff และ แซคส์ (Schegloff & Sacks :1973) กำหนดลักษณะของคู่ด้อยคำถามไว้ดังนี้

๑. ส่วนใหญ่อยู่ติดกัน
๒. ต้องเกิดจากผู้พูดคนละคนกัน
๓. ต้องประกอบด้วยส่วนแรกกับส่วนที่สองเป็นลำดับ
๔. ส่วนที่หนึ่งมักกำหนดส่วนที่สอง เช่น เมื่อมีการถามก็ต้องมีการตอบ มีการเชิญชวน ก็ต้องมีการตอบรับหรือตอบปฏิเสธ

ในขณะที่บทสนทนาในชีวิตประจำวันอาจประกอบด้วยคู่ด้อยคำถามหลายๆชนิด บทสัมภาษณ์เป็นปริเฉทการสนทนาที่ประกอบด้วยคู่ด้อยคำถาม - ตอบ* เป็นหลัก

ทฤษฏี เทียมสมบูรณ์ (๒๕๔๑) เสนอว่าคู่ด้อยคำถาม-ตอบในการสัมภาษณ์นักการเมืองไทยของเดือนมกราคม ๒ ลักษณะได้แก่ คู่ด้อยคำถาม-ตอบแบบกระชับ และคู่ด้อยคำถาม-ตอบแบบยืดเยื้อ โดยใช้แนวคิดเรื่องความต่อเนื่องของแกนเรื่อง (topic continuity) ในระดับประโยคที่ บรรานันและยูล (Brown and Yule, 1983) เรียกว่า sentential topic หรือ แก่นความระดับประโยคมาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์

* คู่ด้อยคำถาม-ตอบในการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เกิดจาก การถามของผู้สัมภาษณ์ และการตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ แต่จากการศึกษาบทสัมภาษณ์ของทั้งสองรายการพบว่ามีคู่ด้อยคำถาม-ตอบที่ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้ถามและผู้สัมภาษณ์เป็นผู้ตอบ กล่าวคือเมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ไม่เข้าใจคำถามที่ผู้สัมภาษณ์ถาม ก็จะถามคำถามกลับ และผู้สัมภาษณ์ก็จะตอบคำถามนั้น คู่ด้อยลักษณะนี้ ผู้วิจัยไม่นำมาวิเคราะห์กลวิธีการถาม

คู่ถ้อยคำถาม-ตอบแบบกระชับจะมีความต่อเนื่องของแกนเรื่องในผลัดที่เป็นการถามครอบคลุมต่อไปยังผลัดที่เป็นการตอบเพียง ๒ ผลัดเท่านั้น ในขณะที่ความต่อเนื่องของแกนเรื่องในคู่ถ้อยคำถาม-ตอบแบบยืดเยื้อจะครอบคลุมมากกว่า ๒ ผลัด

ในการแบ่งคู่ถ้อยคำถาม-ตอบในปริศนาการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ในงานวิจัยนี้ นอกจากจะใช้แนวคิดเรื่องความต่อเนื่องของแกนเรื่อง (topic continuity) ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยยังพิจารณาว่าคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์สอดคล้องกับคำถามหรือไม่ด้วย เช่น เมื่อผู้สัมภาษณ์ใช้คำถามแบบให้ตอบเนื้อความ “ใคร” คำตอบจะต้องเป็นเนื้อความเกี่ยวกับบุคคล หรือเมื่อผู้สัมภาษณ์ใช้คำถามแบบให้ตอบรับ-ปฏิเสธ คำตอบจะต้องเป็นการตอบรับ หรือการตอบปฏิเสธ เป็นต้น

ผู้วิจัยแบ่งคู่ถ้อยคำถาม-ตอบในปริศนาการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่คู่ถ้อยคำถาม-ตอบแบบเสร็จสิ้นในหนึ่งคู่ และคู่ถ้อยคำถาม-ตอบแบบยืดเยื้อ

๔.๒.๑ คู่ถ้อยคำถาม-ตอบแบบเสร็จสิ้นในหนึ่งคู่

คู่ถ้อยคำถาม-ตอบแบบเสร็จสิ้นในหนึ่งคู่หมายถึงคู่ถ้อยคำถามที่ประกอบด้วยคำถามและการตอบที่ความต่อเนื่องของแกนเรื่องในการถามครอบคลุมต่อไปยังผลัดที่เป็นการตอบเพียง ๒ ผลัดเท่านั้น คำตอบก็สอดคล้องกับคำถามและเป็นการถาม-ตอบที่เสร็จสิ้นภายในหนึ่งคู่ถ้อยคำถามหรือ ๒ ผลัดการสนทนา กล่าวคือเมื่อผู้สัมภาษณ์ถามคำถามผู้ให้สัมภาษณ์ก็ตอบคำถามที่ตรงประเด็นและได้ใจความสมบูรณ์ในผลัดต่อมา

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์ผู้สัมภาษณ์รายการทไวท์ไลท์ ไซค์ครั้งที่ ๑๐

๑. {
 ก. เรียนหนังสืออยู่ที่นี้หรือที่อเมริกา.
 ค. เรียนที่นี้ค่ะ.

๒. {
 ก. เรียนที่โรงเรียนอะไร.
 ค. ร่วมฤดีค่ะ.

๓. {
 ก. เรียนอยู่เกรดอะไรแล้วคะ.
 ค. เกรด ๘.

ตัวอย่างนี้ประกอบด้วยคู่ถ้อยคำถาม-ตอบแบบเสร็จสิ้นในหนึ่งคู่จำนวน ๓ คู่ ในคู่แรกแกนเรื่องในการถามคือประเทศที่เป็นสถานที่ที่ผู้ให้สัมภาษณ์เขียนหนังสือ ผู้สัมภาษณ์ถามด้วยประโยคคำถามแบบให้เลือกตอบ ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์ก็ตอบตรงกับที่ถาม กล่าวคือ บอกสถานที่เรียน การถาม-ตอบจึงเสร็จสิ้นในหนึ่งคู่ถ้อยคำ หรือ ๒ ผลัดการสนทนา ในคู่ที่ ๒ ผู้สัมภาษณ์ถามถึงแกนเรื่องใหม่คือ โรงเรียนที่ผู้ให้สัมภาษณ์เขียนหนังสือ โดยใช้ประโยคคำถามแบบให้ตอบเพื่อความ “อะไร” ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบเพื่อความสอดคล้องกับคำถามคือชื่อของโรงเรียน การถาม-ตอบจึงเสร็จสิ้นในหนึ่งคู่ถ้อยคำ หรือ ๒ ผลัดการสนทนา คู่สุดท้าย ผู้สัมภาษณ์ถามถึงแกนเรื่องใหม่กล่าวคือ ชั้นปีที่ผู้ให้สัมภาษณ์เรียนอยู่ โดยใช้ประโยคคำถามแบบให้ตอบเพื่อความ “อะไร” ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบเพื่อความที่สอดคล้องกับคำถามที่ถาม การถาม-ตอบจึงเสร็จสิ้นในหนึ่งคู่ถ้อยคำ หรือ ๒ ผลัดการสนทนา

๔.๒.๒ คู่ถ้อยคำถาม-ตอบแบบยืดเยื้อ

คู่ถ้อยคำถาม-ตอบแบบยืดเยื้อหมายถึงคู่ถ้อยคำถาม-ตอบที่ไม่เสร็จสิ้นในหนึ่งคู่ คำตอบไม่สอดคล้องกับคำถาม ความต่อเนื่องของแกนเรื่องครอบคลุมไปมากกว่า ๒ ผลัดการสนทนา เพราะผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามไม่ตรงประเด็นหรือไม่ใส่ใจความสมบูรณ์ในผลัดต่อมา ผู้สัมภาษณ์จึงต้องถามคำถามในประเด็นเดิมอีกครั้งในผลัดต่อมา

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการไอทีวีทอล์คครั้งที่ ๓

ไม่ตอบ ประเด็น {

- ๑. แปลว่ามีกลุ่มอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องกับตัวชงนอกจากพนักงานการทำเรือ. มีกลุ่มไหนบ้างครับที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับกรรับเงินได้ไ้ะนี้ด้วย
- ๒. ถ้ากลุ่มไหนเกี่ยวข้องกับกรรับเงินได้ไ้ะนี้ด้วย.ผมขออนุญาตให้ท่านผู้อ่านวกรชี้แจงได้มั้ครับ.

ไม่ตอบ ประเด็น {

- ๑. (หัวเราะ) คุณประจูดอยู่ที่นี้มา ๓๐ กว่าปีแล้วต้องรู้ดีดี ! ไม่ต้องเอ่ยชื่อก็ได้.
- ๒. เรื่องนี้มันแล้วมาแล้ว.ขออย่า,เอา ๆ เริ่มศักราชใหม่วันที่ ๕ มกราคมกว่า.

ตอบ ประเด็น {

- ๑. ไม่.แต่ว่าเนื่องจากมีนโยบายเปิดศักราชใหม่,ก็ต้องรู้กลุ่มเป้าหมายใหม่มั้ครับ.ที่ ต้องเข้าไปขัดขวาง,ที่ไม่ต้องให้กลุ่มเหล่านี้กลับมามีอิทธิพล.ท่านผอ.ตอบได้มั้ครับ,กลุ่มไหนบ้างที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับนอกเหนือจากพนักงานการทำเรือบาง ส่วนแล้ว
- ๒. ก็มีกลุ่มของบริษัทเรื่อนั่นเองนะครับ.เพราะว่าเค้าอ้างว่าเอาเงินส่วนหนึ่งไปให้พนักงานการทำเรือ.เท็จจริงหรือไม่ก็ไม่ทราบนะอะ.แต่ว่า,ผมเข้าใจว่าเค้าก็อ้าง

ไปทางบริษัท.เค้าเรียกบริษัทแม่ นะครับ.เพื่อจะมีค่าใช้จ่ายส่วนนี้.แต่เค้าจะให้
จริงหรือให้หมดหรือไม่นั้นก็เป็นเรื่องที่เราไม่สามารถไปยืนยันได้.

จากตัวอย่าง เมื่อผู้สัมภาษณ์ถามคำถามในผลัดที่ ๑ ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ตอบ
ประเด็นคำถามในผลัดที่ ๒ ถือได้ว่าการถาม-ตอบด้วยแกนเรื่องนี้มียังไม่เสร็จสิ้น ผู้สัมภาษณ์จึง
ต้องถามคำถามในประเด็นเดิมอีกครั้งในผลัดที่ ๓ ทำให้ความต่อเนื่องของแกนเรื่องครอบคลุม
การตอบมากกว่า ๒ ผลัดการสนทนา คู่ถ้อยคำถาม-ตอบจึงเป็นแบบยืดยื้อ อย่างไรก็ตามผู้ให้
สัมภาษณ์ก็ไม่ยอมตอบคำถามในผลัดที่ ๔ คู่ถ้อยคำถาม-ตอบคู่ที่สองนี้จึงเป็นแบบยืดยื้ออีกเช่น
กันเพราะผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ตอบประเด็นคำถาม ทำให้ความต่อเนื่องของแกนเรื่องยังคงครอบคลุม
มาถึงผลัดที่ ๕ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ต้องถามคำถามในประเด็นเดิม และในผลัดสุดท้ายนี้เองที่ผู้ให้
สัมภาษณ์ยอมตอบคำถามของผู้สัมภาษณ์ว่า “ก็มีกลุ่มของบริษัทเรื่อนั่นเองนะครับ”

เมื่อพิจารณาโครงสร้างของการสนทนาในปริจเจตการสัมภาษณ์ พบว่ามีคู่ถ้อย
คำถาม - ตอบทั้งสองแบบที่กล่าวข้างต้นอยู่เป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตามในปริจเจตการสัมภาษณ์
ก็ยังมีคู่ถ้อยคำชนิดอื่น ๆ ประกอบอยู่เป็นโครงสร้างของการสนทนาด้วย เช่น คู่ถ้อยคำชม-
ตอบรับคำชม คู่ถ้อยคำทวนคำตอบ - ตอบรับการทวนคำตอบ คู่ถ้อยคำขออนุญาต - อนุญาต
 เป็นต้น

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๑

- ถ. คิม,คิมร้องหรือเปล่าคะ.
ค. ไม่ได้ร้อง.
ถ. แต่ต่อไปก็จะเป็นนักร้องได้เพราะเสียงไพเราะมาก.จริงๆ.จริงๆนะครับ.ชอบมากเลยเสียง
คนนี้.
ค. ขอบคุณค่ะ.

จากตัวอย่าง เมื่อผู้สัมภาษณ์ถามคำถามในผลัดแรก ผู้ให้สัมภาษณ์ก็ตอบคำถาม
นั้น แต่ในผลัดต่อมาผู้สัมภาษณ์ไม่ได้ถามคำถามต่อ แต่พูดแสดงความชื่นชมผู้ให้สัมภาษณ์ และ
ผู้ให้สัมภาษณ์ก็ตอบรับคำชมนั้นในผลัดต่อมา คู่ถ้อยคำในผลัดที่ ๓ และ ๔ จึงมีลักษณะเป็นการ
ชม - ตอบรับคำชม

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการไอทีวีทอล์คครั้งที่ ๔

- ถ. ก่อนหน้านี้ตรงนี้เป็นอะไร.
ค. ก่อนหน้านี้เป็นที่ว่างครับ.

ก. เป็นที่ว่าง.

ค. ตรงที่เรานั่งนี่เป็นที่ว่าง. ไม่มีอะไร. เรามาทำกันขึ้น.

จากตัวอย่าง เมื่อผู้สัมภาษณ์ถามคำถามในผลัดแรกผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามนั้นในผลัดต่อมา จากนั้นผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ได้ถามคำถามต่อไป แต่ทวนคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์นั้นอีกครั้ง และผู้ให้สัมภาษณ์ก็ตอบรับการทวนคำตอบนั้นในผลัดต่อมา คู่ย่อยคำในผลัดที่ ๓ และ ๔ จึงมีลักษณะเป็นการทวนคำตอบ-ตอบรับการทวนคำตอบ

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๕

ก. เพราะฉะนั้นวันนี้เรามาคุยกัน. ผมขอเรียกว่าเล็กแล้วกัน. ผมคนไทยขอเรียกว่าเล็กง่ายกว่าครับ. ง่ายกว่าสำหรับผม.

ค. ได้ครับ.

จากตัวอย่าง จะเห็นว่าผู้สัมภาษณ์ไม่ได้ถามคำถาม แต่ขออนุญาตเรียกชื่อเล่นของผู้ให้สัมภาษณ์ และผู้ให้สัมภาษณ์ก็อนุญาตผู้สัมภาษณ์ในผลัดต่อมา คู่ย่อยคำจึงมีลักษณะเป็นการขออนุญาต - อนุญาต

จากการศึกษาคู่ย่อยคำที่ปรากฏในปริจเฉทการสัมภาษณ์ทั้งสองรายการพบว่า รายการทไวไลท์โชว์มีคู่ย่อยคำทั้งหมด ๑,๘๒๒ คู่ ประกอบด้วยคู่ย่อยคำถาม-ตอบ ๑,๑๓๐ คู่ คิดเป็น ๖๒ % และคู่ย่อยคำชนิดอื่นทั้งหมด ๖๙๒ คู่ คิดเป็น ๓๘ % ส่วนรายการไอทีวี ทอล์คมีคู่ย่อยคำทั้งหมด ๘๗๒ คู่ ประกอบด้วยคู่ย่อยคำถาม-ตอบ ๗๗๖ คู่ คิดเป็น ๘๙ % และคู่ย่อยคำชนิดอื่น ๙๖ คู่ คิดเป็น ๑๑ %

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนคู่ย่อยคำที่ปรากฏในปริจเฉทการสัมภาษณ์ทั้งสองรายการ

คู่ย่อยคำ	รายการทไวไลท์โชว์		รายการไอทีวีทอล์ค	
	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
คู่ย่อยคำถาม-ตอบ	๑,๑๓๐	๖๒	๗๗๖	๘๙
คู่ย่อยคำชนิดอื่น	๖๙๒	๓๘	๙๖	๑๑
รวม	๑,๘๒๒	๑๐๐	๘๗๒	๑๐๐

การสัมภาษณ์ในรายการทไวไลท์โชว์มุ่งเน้นที่จะเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ผู้ให้สัมภาษณ์ มีการผสมผสานทัศนคติของผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ตลอดการสัมภาษณ์ ปรับรับของการสัมภาษณ์จึงเป็นแบบเป็นกันเอง อบอุ่นล้วย มีการเลือกใช้ย่อยคำที่แสดงความชื่นชมผู้ให้สัมภาษณ์ และเปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงภาพลักษณ์ที่ดีออกมามากที่สุด

ผู้สัมภาษณ์เองก็ได้เตรียมหาข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ไว้บ้างแล้วก่อนการสัมภาษณ์ และอาจแจ้งให้ผู้ให้สัมภาษณ์ทราบล่วงหน้าว่าจะถามอะไรบ้าง การถามเป็นไปเพื่อให้ผู้สัมภาษณ์ได้แสดงบทบาทของฝ่ายถามในประเภทการสนทนาประเภทนี้มากกว่าการต้องการข้อมูลเพราะไม่ทราบหรือไม่แน่ใจในข้อมูลนั้น ดังนั้นนอกจากคู่ถ้อยคำถาม-ตอบซึ่งเป็นคู่ถ้อยคำถามหลักในการสนทนาประเภทนี้ที่ปรากฏ ๖๒ % แล้ว จึงมีคู่ถ้อยคำถามชนิดอื่น เช่นคู่ถ้อยคำถาม-ตอบรับคำถาม คู่ถ้อยคำถามแสดงความเห็นใจ - ตอบรับการแสดงความเห็นใจ ปรากฏอยู่ในโครงสร้างบทสนทนาถึง ๓๘ % คู่ถ้อยคำถามเหล่านี้สามารถช่วยให้การสัมภาษณ์บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้ ตัวอย่างเช่นการที่มีคู่ถ้อยคำถาม-ตอบรับคำถามให้เห็นอยู่ในโครงสร้างบทสนทนาเป็นจำนวนมาก เพราะผู้สัมภาษณ์เลือกที่จะใช้วิธีการแสดงความชื่นชมผู้ให้สัมภาษณ์อย่างตรงไปตรงมา ซึ่งผู้วิจัยคิดว่า เป็นกลวิธีที่ชี้นำผู้ชมอย่างหนึ่ง นอกเหนือจากการที่จะให้ผู้ชมชื่นชอบผู้ให้สัมภาษณ์เพราะคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ในรายการ ไอทีวีทอล์คมุ่งเน้นที่จะหาข้อเท็จจริงจากผู้ให้สัมภาษณ์ มีบริบทของการสนทนาที่ต่างไปจากการสัมภาษณ์ในรายการทไวไลท์โชว์ เพราะการผสมผสานด้านทัศนคติของคู่สนทนาในรายการนี้มีน้อยกว่าในรายการทไวไลท์โชว์ ผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ได้ซักซ้อมบทสัมภาษณ์กันมาก่อนล่วงหน้า ผู้สัมภาษณ์ถามผู้ให้สัมภาษณ์ทุกเรื่อง เพราะต้องการจะหาข้อเท็จจริงให้ได้มากที่สุด ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์ก็พยายามจะบ่ายเบี่ยงหรือพูดเฉยใจเมื่อผู้สัมภาษณ์ถามเรื่องที่ตนไม่อยากจะกล่าวถึง ผู้สัมภาษณ์จึงต้องถามจนกว่าจะได้รับคำตอบ ดังนั้นคู่ถ้อยคำถามที่ปรากฏในโครงสร้างบทสนทนาจึงได้แก่คู่ถ้อยคำถาม-ตอบเสียเป็นส่วนใหญ่ คือมีจำนวน ๘๘ % ของจำนวนคู่ถ้อยคำถามทั้งหมด และมีคู่ถ้อยคำถามชนิดอื่นเพียง ๑๑ % เท่านั้น และคู่ถ้อยคำถามชนิดอื่นที่พบส่วนใหญ่ก็คือคู่ถ้อยคำถามแจ้งให้ทราบ-รับทราบข้อความ ซึ่งได้แก่การที่ผู้สัมภาษณ์บอกว่าผู้ให้สัมภาษณ์กำลังพูดออกนอกประเด็น และพยายามดึงการสนทนาสู่เรื่องที่ถามนั่นเอง

เมื่อพิจารณาเฉพาะคู่ถ้อยคำถาม-ตอบที่ปรากฏในการสัมภาษณ์ทั้งสองรายการ ซึ่งมี ๒ ชนิด คือ คู่ถ้อยคำถาม-ตอบแบบเสร็จสิ้นในหนึ่งคู่ และคู่ถ้อยคำถาม-ตอบแบบยืดเยื้อ พบว่ามีการปรากฏที่แตกต่างกันดังตาราง

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนคู่ถ้อยคำถาม-ตอบที่ปรากฏในประเภทการสัมภาษณ์ทั้งสองรายการ

คู่ถ้อยคำถาม-ตอบ	รายการทไวไลท์โชว์		รายการไอทีวีทอล์ค	
	จำนวนครั้ง	ร้อยละ	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
คู่ถ้อยคำถาม-ตอบแบบเสร็จสิ้นในหนึ่งคู่	๕๔๖	๕๓	๓๑๕	๖๘
คู่ถ้อยคำถาม-ตอบแบบยืดเยื้อ	๓๑	๓	๑๓๘	๓๒

แม้ว่าคู่ย่อยคำถาม-ตอบที่พบมากที่สุดในการสัมภาษณ์ของทั้งสองรายการคือ คู่ย่อยคำถาม-ตอบแบบเสร็จสิ้นในหนึ่งคู่ แต่น่าสังเกตว่า คู่ย่อยคำถาม-แบบเสร็จสิ้นในหนึ่งคู่ ปรากฏในรายการทวิตไทม์ไลน์มากถึง ๕๔๖ คู่ หรือคิดเป็น ๕๓ % ในขณะที่รายการ โอทีวิทอล์คพบ ๓๑๕ คู่ คิดเป็น ๖๘ % น้อยกว่าที่ปรากฏในรายการทวิตไทม์ไลน์ถึง ๒๕ % และ ในขณะที่เดียวกันคู่ย่อยคำถาม-ตอบแบบยืดเยื้อก็ปรากฏในรายการ โอทีวิทอล์คมากถึง ๓๒ % และ มากกว่าที่ปรากฏในรายการทวิตไทม์ไลน์ถึง ๒๕ %

ความแตกต่างของการปรากฏคู่ย่อยคำถาม-ตอบในรายการสัมภาษณ์ทั้งสองนี้ เป็นเพราะบริบทการสัมภาษณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการผานด้านทัศนคติของคู่สนทนาที่ต่างกัน ผู้ให้สัมภาษณ์ในรายการทวิตไทม์ไลน์พอจะทราบว่าผู้สัมภาษณ์จะถามอะไรบ้างและทราบดีว่าคำถามเหล่านั้นล้วนเปิดโอกาสให้คุณแสดงภาพลักษณ์ที่คือออกมา หรือไม่เช่นนั้นก็เป็นคำถามที่ไม่ถ้ามักใจที่จะตอบ จึงยินดีและให้ความร่วมมือในการตอบคำถามแต่ละคำถามอย่าง ชัดเจนและทันทีที่ผู้สัมภาษณ์ถามในครั้งแรก คู่ย่อยคำถาม-ตอบส่วนใหญ่จึงเป็นแบบเสร็จสิ้น ในหนึ่งคู่ ส่วนการสัมภาษณ์ในรายการ โอทีวิทอล์คมีการผานด้านทัศนคติของคู่สนทนา น้อยกว่าในรายการทวิตไทม์ไลน์ ผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ได้เตรียมบทสัมภาษณ์กันมาก่อนล่วงหน้า และบางครั้งผู้สัมภาษณ์ก็ต้องการข้อเท็จจริงที่ผู้สัมภาษณ์ไม่ต้องการตอบ ทำให้ ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามไม่ชัดเจน หรือตอบออกนอกประเด็น ผู้สัมภาษณ์จึงต้องถามคำถามจนกว่าจะได้รับคำตอบที่คิดว่าเป็นข้อเท็จจริง ดังนั้นจึงมีคู่ย่อยคำถาม-ตอบแบบยืดเยื้อปรากฏใน รายการนี้มากกว่าในรายการทวิตไทม์ไลน์

ความแตกต่างของการปรากฏคู่ย่อยคำถาม-ตอบนี้สัมพันธ์กับกลวิธีการถามของผู้สัมภาษณ์แต่ละรายการด้วย เมื่อการสัมภาษณ์ประกอบด้วยคู่ย่อยคำถาม-ตอบแบบเสร็จสิ้นใน หนึ่งคู่เป็นส่วนใหญ่ ผู้สัมภาษณ์ก็ไม่จำเป็นต้องใช้กลวิธีการเปลี่ยนคำถาม หรือซ้ำคำถาม เพราะเมื่อถามไปแล้วก็ได้รับคำตอบกลับมาทันที ในทางตรงกันข้ามเมื่อการสัมภาษณ์ประกอบด้วย คู่ย่อยคำถาม-ตอบแบบยืดเยื้อเป็นจำนวนมาก กลวิธีที่ใช้ถามก็ต้องเป็นไปเพื่อให้ได้คำตอบที่ คิดว่าชัดเจน ตรงประเด็นและเป็นข้อเท็จจริงที่สุด ผู้วิจัยจะได้ศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการถาม ในประเภทการสัมภาษณ์ของรายการทั้งสองต่อไปในบทที่ ๕

๔.๓ รูปประโยคที่ใช้ถามในประเภทการสัมภาษณ์

หลังจากตัดสินใจว่าคำถามใดแสดงเจตนาถามโดยได้ใช้เกณฑ์วัจนกรรมและบริบทมาช่วย ในการพิจารณา และศึกษาคู่ย่อยคำถาม-ตอบแล้ว ผู้วิจัยแบ่งคำถามที่ถือเป็นการถามเหล่านั้น ออกเป็น ๒ ประเภทใหญ่ตามรูปภาษาที่ปรากฏดังนี้คือ การถามที่ใช้รูปประโยคคำถาม ซึ่งได้แก่

ประโยคที่มีคำแสดงคำถามปรากฏอยู่ด้วย และการถามที่ใช้รูปประโยคบอกเล่าหรือปฏิเสธ ซึ่งได้แก่ประโยคที่ไม่มีคำแสดงคำถามปรากฏอยู่ด้วย

๔.๓.๑ รูปประโยคคำถาม

ผู้วิจัยแบ่งรูปประโยคคำถามที่ใช้เพื่อถามในการสัมภาษณ์ออกเป็น ๓ ประเภท ตามที่นววรรณ พันธุเมธา (๒๕๒๗) ได้ศึกษาเรื่องรูปประโยคที่ใช้ในภาษาไทยไว้ คือ ประโยคคำถามแบบให้ตอบรับ-ปฏิเสธ ประโยคคำถามแบบให้ตอบเนื้อความ และประโยคคำถามแบบให้เลือกตอบ และเพื่อความเข้าใจเรื่องประโยคคำถามทั้ง ๓ ประเภท ผู้วิจัยจะกล่าวถึงลักษณะ ประโยคคำถามดังกล่าวพอสังเขปดังต่อไปนี้

๑. ประโยคคำถามแบบให้ตอบรับ-ปฏิเสธคือ ประโยคคำถามที่มีคำหรือกลุ่ม คำลงท้ายบอกการถาม หรือ ไหม ใช่ไหม ไม่ใช่หรือ หรือเปล่า หรือยัง ปรากฏอยู่ด้วย

แม้ว่าคำลงท้ายบอกการถามเหล่านี้จะใช้เพื่อถามให้ตอบรับหรือตอบปฏิเสธ แต่ก็มีลักษณะทางความหมายและการใช้ที่ต่างกัน ดังที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ ๑ หัวข้องานวิจัยที่เกี่ยวข้องว่า มีผู้ศึกษาลักษณะทางความหมายของคำถามเหล่านี้ไว้แตกต่างกัน พอจะสรุปได้ดังนี้

ประโยคคำถาม “หรือ” ใช้เมื่อผู้พูดมีข้อมูลในเรื่องที่ถามอยู่แล้ว โดยอาจจะได้รับจากข้อความที่ได้ยินได้ฟังมาก่อน หรือการพบเห็นโดยตรง แต่ผู้พูดไม่แน่ใจว่าความคิดนั้น เป็นจริงหรือถูกต้องเพียงใด จึงถามคำถามเพื่อให้แน่ใจ และยืนยันข้อเท็จจริงที่มีอยู่

ประโยคคำถาม “ใช่ไหม” ใช้เมื่อผู้พูดค่อนข้างแน่ใจในข้อมูลที่มีอยู่ กล่าวได้ว่า ผู้พูดมีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบมากพอ จึงแสดงออกถึงความแน่ใจในคำตอบที่คาดคะเนไว้ และแสดงการคาดคะเนผู้ฟัง

ประโยคคำถาม “ไม่ใช่หรือ” ใช้เมื่อผู้พูดมีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบมากพอจนคาดคะเนคำตอบได้ และยังคงแสดงว่าผู้พูดมีความเชื่อกังเค็มขัดแย้งกับข้อมูลใหม่ที่ได้รับ ทำให้ผู้พูดไม่แน่ใจคำตอบที่คาดไว้ จึงถามเพื่อต้องการคำตอบยืนยันจากผู้ฟัง

* ได้แก่ คำลงท้ายบอกการถามในประโยคคำถามแบบให้ตอบรับ-ปฏิเสธ คำไม่ชี้เฉพาะในประโยคคำถามแบบให้ตอบเนื้อความ และคำเชื่อมในประโยคคำถามแบบให้เลือกตอบ (นววรรณ พันธุเมธา, ๒๕๒๗)

** คำลงท้ายบอกการถามที่ใช้ในภาษาเขียนเหล่านี้บางครั้งมีการแปร หรือ กร่อนเสียง ไปเมื่อใช้เป็นภาษาพูด ดังนี้ หรือ-หรือ ไหม-มัย ใช่ไหม-ใช่มี๊ ไม่ใช่หรือ-ไม่ใช่หรือ หรือเปล่า-รีเปล่า รือเปล่า หรือยัง-ริยัง รือยัง

ประโยคคำถาม “ไหม” ใช้เมื่อผู้พูดมีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบนั้นอย่างมากจนไม่อาจคาดคะเนคำตอบได้ ผู้พูดถามโดยไม่ได้คาดคะเนว่าคำตอบจะเป็นการตอบรับหรือตอบปฏิเสธ

ประโยคคำถาม “หรือเปล่า” ใช้เมื่อผู้พูดมีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบอยู่บ้าง แต่ไม่แน่ใจในข้อมูลนั้น ผู้พูดถามโดยแสดงความเป็นกลาง

ประโยคคำถาม “หรือยัง” ใช้เมื่อผู้พูดมีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบนั้นอย่างมากจนไม่สามารถคาดคะเนคำตอบได้ และไม่แสดงความมุ่งหวังในคำตอบที่ตนต้องการจากผู้ฟังด้วย ผู้พูดเชื่อว่าการกระทำหรือเหตุการณ์ในข้อความนั้นจะต้องเกิดขึ้น แต่ไม่ทราบว่าจะเกิดไปแล้วหรือจะเกิดขึ้นเมื่อไร จึงถามคำถามเพราะต้องการคำตอบเกี่ยวกับเวลา

จากแนวทางการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้นอาจทำให้สรุปลักษณะทางความหมายของคำลงท้ายบอกการถามทั้ง ๖ ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑ แสดงความแตกต่างทางความหมายและลักษณะการใช้ของคำลงท้ายบอกการถาม

คำแสดงการถาม	ผู้พูดมีข้อมูลในเรื่องที่ถามมากพอ (คาดคะเนคำตอบ)			ผู้พูดมีข้อมูลในเรื่องที่ถามน้อยหรือไม่เพียงพอ (ไม่คาดคะเนคำตอบ)
	ถ้าข้อเท็จจริงที่มีอยู่	ยืนยันข้อเท็จจริง	แสดงความเป็นกลาง	
หรือ	✓			
ใช่ไหม		✓		
ไม่ใช่หรือ		✓		
หรือเปล่า			✓	
ไหม				✓
หรือยัง				✓

๒. ประโยคคำถามแบบให้ตอบเนื้อความคือประโยคคำถามที่ใช้ถามเรื่องราวบางประการจากผู้ฟัง จะมีคำไม่ชี้เฉพาะ ใคร อะไร โหน เมื่อไร ทำไม เพราะอะไร อย่างไร เท่าไร ก็ ปรากฏอยู่ในตำแหน่งของคำหรือกลุ่มคำที่ถามถึง

* คำลงท้ายไม่ชี้เฉพาะบอกการถามที่ใช้ในภาษาเขียนเหล่านี้บางคำมีการแปรเสียงไปเมื่อใช้เป็นภาษาพูด ดังนี้ เมื่อไร - เมื่อไหร่ อย่างไร - ยังไง, ไร เท่าไร - เท่าไหร่

๓. ประโยคคำถามแบบให้เลือกตอบคือ ประโยคคำถามที่มีคำเชื่อมหรือกลุ่มคำเชื่อมบอกความให้เลือก หรือ หรือไมก็ หรือไม่เช่นนั้น หรือว่า ไม่เช่นนั้น ปรากฏอยู่ระหว่างหน่วยกริยา ๒ หน่วย หรืออยู่ระหว่างข้อความที่จะให้เลือก ใช้ถามเพื่อให้ผู้ฟังเลือกคำตอบอย่างใดอย่างหนึ่งให้ผู้พูดเสนอให้

จากการศึกษาวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ของรายการทไวไลท์โชว์ทั้งหมด ๑๐ ครั้ง และบทสัมภาษณ์รายการไอทีวิทอล์คทั้งหมด ๑๐ ครั้ง พบว่ามีประโยคคำถามที่ใช้ถามทั้งสิ้น ๑,๔๐๔ ประโยค เป็นประโยคคำถามแบบให้ตอบรับ-ปฏิเสธ ๖๕๔ ประโยค ประโยคคำถามแบบให้ตอบเนื้อความ ๖๘๘ ประโยค และประโยคคำถามแบบให้เลือกตอบ ๖๒ ประโยค

ตารางที่ ๘ แสดงจำนวนประโยคคำถามที่ใช้ถามในประเภทการสัมภาษณ์ทั้งสองรายการ

รายการ	ประโยคคำถามแบบให้ตอบรับ-ปฏิเสธ	ประโยคคำถามแบบให้ตอบเนื้อความ	ประโยคคำถามแบบให้เลือกตอบ
ทไวไลท์โชว์	๓๘๖	๔๐๑	๔๔
ไอทีวิทอล์ค	๒๖๘	๒๘๗	๑๘
รวม	๖๕๔ (๔๗%)	๖๘๘ (๔๙%)	๖๒ (๔%)

ผู้สัมภาษณ์ในรายการทั้งสองใช้รูปประโยคคำถามแบบต่าง ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ก. ประโยคคำถามแบบให้ตอบรับ-ปฏิเสธ

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๑

- ก. คุณพ่อคุณแม่ทำงานอะไร.
- ข. คุณพ่อกับคุณแม่พามาอยู่เมืองไทยนะฮะ.คือคิดจากร้านอาหาร.คือตอนที่คุณพ่ออยู่สวิสซ์เนี่ยคุณพ่อก็มีร้านอาหารอิตาเลียนนะฮะ.
- ค. คุณพ่อเป็นก๊ากุหรือคะ.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์มีข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานของบิดมารดาของผู้ให้สัมภาษณ์ จากคำตอบที่ว่า “คุณพ่อก็มีร้านอาหารอิตาเลียนนะฮะ” แต่ผู้สัมภาษณ์ไม่แน่ใจว่าทำอะไรในร้านอาหาร จึงใช้คำถาม “หรือ” ถามว่า “คุณพ่อเป็นก๊ากุหรือคะ” เพื่อตรวจสอบคำตอบว่าจะตรงตามที่ผู้สัมภาษณ์คิดไว้ตามที่ที่มีข้อมูลบางส่วนหรือไม่

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๕

- ก. ทราบว่าเคยถ่ายหนังถือนิตยสารก่อนเลย.แรกสุดใช่ใหมครับ.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ค่อนข้างแน่ใจในข้อมูลที่ตนมีอยู่ เห็นได้จาก
ถ้อยคำ “ทราบแล้ว” จึงใช้คำถาม “ใช่ไหม” เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ยืนยันข้อเท็จจริงอีกครั้งว่าตรง
กับข้อมูลที่ผู้สัมภาษณ์มีอยู่

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๘

ก. มันเป็นเงินเดือนประจำไม่ใช่เหรอ .

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ได้รับข้อมูลที่ทำให้ไม่แน่ใจว่าข้อมูลเกี่ยวกับ
การทำงานของผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีอยู่ถูกต้องหรือไม่ จึงถามด้วยประโยคคำถาม “ไม่ใช่เหรอ” เพื่อ
ตรวจสอบคำตอบ

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการไอทีวีทอล์คครั้งที่ ๓

ก. ตัวแทนสายการบินเรือเคฮ้างว่าต้องจ่ายเงิน, จะเรียกว่าเป็นสินน้ำใจหรือได้ใ้ละก็ตาม
เนีย, มากถึงสองร้อยกว่าบาทต่อหนึ่งผู้คอนเทนเนอร์เนี่ยจริงมั๊ย.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ถามถึงเรื่องข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจ่ายเงิน
ได้ใ้ละ โดยใช้คำถาม “ไหม” เป็นการแสดงความเป็นกลาง ไม่คาดคะเนคำตอบ

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการไอทีวีทอล์คครั้งที่ ๒

ก. เจ้าหน้าที่มีความรู้ที่ปลอดภัยหรือเปล่าอะ.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์แสดงความเป็นกลางโดยการใช้ประโยค
คำถาม “หรือเปล่า” เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของเรือนจำรู้สึกมีอิสระในการตอบรับ
หรือตอบปฏิเสธเกี่ยวกับเรื่องที่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงาน

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการไอทีวีทอล์คครั้งที่ ๕

ก. ไม่เจอะเจมานานหรือยัง.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ไม่แน่ใจว่าผู้ให้สัมภาษณ์ “ไม่เจอะเขา” ซึ่งเป็น
สามีมาเป็นเวลาเท่าไรแล้ว จึงใช้ประโยค “หรือยัง” ถาม เป็นการถามในลักษณะที่ผู้สัมภาษณ์
ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบเลย

จากการนับความถี่ของการใช้คำถามทำขบออกการถามในประ โยคคำถาม
แบบให้ตอบรับ-ปฏิเสธของทั้งสองรายการพบความแตกต่างดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๕ แสดงการเลือกใช้คำลงท้ายบอกการถามในประเภทการสัมภาษณ์ทั้งสองรายการ

ไม่คาดค้นคำตอบ			คาดค้นคำตอบ		
คำลงท้าย บอกการถาม	รายการ		คำลงท้าย บอกการถาม	รายการ	
	ทไวไลท์โชว์	ไอทีวิทอล์ค		ทไวไลท์โชว์	ไอทีวิทอล์ค
ใหม่	๖๔	๔๑	หรือ	๑๒.๕	๑๑
หรือเปล่า	๑๓	๑๕	ใช่ไหม	๗	๒๕
หรือยัง	๓	๓	ไม่ใช่หรือ	๐.๕	๔
รวม	๘๐	๖๑	รวม	๒๐	๓๙

จะเห็นว่าผู้สัมภาษณ์ในรายการทไวไลท์โชว์ใช้คำลงท้ายบอกการถามแบบไม่คาดค้นคำตอบมากถึง ๘๐ % และใช้คำลงท้ายบอกการถามแบบคาดค้นคำตอบเพียง ๒๐% ในขณะที่ผู้สัมภาษณ์ในรายการ ไอทีวิทอล์คใช้คำลงท้ายบอกการถามแบบไม่คาดค้นคำตอบ ๖๑% น้อยกว่ารายการทไวไลท์โชว์ ๑๙ % และใช้คำลงท้ายบอกการถามแบบคาดค้นคำตอบมากถึง ๓๙%

ความแตกต่างที่เกิดขึ้นนี้เป็นเพราะผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ในรายการทั้งสองให้ความร่วมมือในการสนทนาต่างกัน ผู้สัมภาษณ์ในรายการ ไอทีวิทอล์คต้องใช้คำลงท้ายบอกการถามแบบที่แสดงการคาดค้นคำตอบมากถึง ๓๙% ซึ่งมากกว่ารายการทไวไลท์โชว์ถึง ๑๙% นั้น เป็นเพราะผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความร่วมมือในการตอบคำถามเฉพาะเรื่องที่ต้องการตอบ และมักจะบ่ายเบี่ยงหรือเฉไฉไม่ตอบคำถาม เมื่อผู้สัมภาษณ์ถามถึงเรื่องที่ไม่ต้องการกล่าวถึง ในขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์ในรายการทไวไลท์โชว์ให้ความร่วมมือในการตอบคำถามทุก ๆ เรื่องเป็นอย่างดี ผู้สัมภาษณ์จึงไม่ต้องใช้รูปประโยคที่แสดงการคาดค้นมากนัก

ข. ประโยคคำถามแบบให้ตอบเนื้อความ

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๗

ถ. ใครเป็นคนพูดขึ้นมา.

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๖

ถ. เป็นลูกชายคน โคนะครับ.คุณพ่อคุณแม่ทำงานอะไรที่อยู่ที่ทำศาลา.

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๒

ถ. บ้านอยู่ที่ไหน.

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๓

ก. ครับผม.แล้วเมื่อไหร่ผลงานของวายนี้อะไรจะออกมาอีกครับ.

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๗

ก. ทำไมถึงชอบฉายนั้น.

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการไอทีวิทอล์คครั้งที่ ๖

ก. ครับ.ท่านมีความรู้เกี่ยวกับครับว่า , ความคาดหวังหรือความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อรัฐบาลของท่านคือทีมเศรษฐกิจของท่านปัจจุบันนี้ตกลงกว่าเมื่อก่อนนี้.

ค. ผมคิดว่าเป็นอย่างนั้นครับ.อันนี้เป็นความจริง.

ก. เพราะอะไร

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการ ไอทีวิทอล์คครั้งที่ ๑

ก. ถ้าสมมุติว่าอาจารย์มานิคย์ไม่เข้าวัดนี้มาสิบกว่าปี.ไม่รู้จักวัดนี้.อาจารย์มานิคย์อ่านหนังสือพิมพ์อาจารย์คิดยังไง.

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการ ไอทีวิทอล์คครั้งที่ ๖

ก. ไม่แน่นอนนี้.อัตราส่วนของความแน่กับไม่แน่นอนเป็นเท่าไรแล้วครับ.

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการ ไอทีวิทอล์คครั้งที่ ๒

ก. ทั้งประเทศขณะนี้ก็มีเรือนจำก็แห่งครับ.

ตัวอย่างเหล่านี้แสดงให้เห็นการใช้ประโยคคำถามแบบให้ตอบเพื่อความที่มีค่าไม่ชี้เฉพาะบอกการถามต่าง ๆ กันได้แก่ ใคร อะไร โหน เมื่อไร ทำไม เพราะอะไร อย่างไร เท่าไร และ ก็

ค. ประโยคคำถามแบบให้เลือกตอบ

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๑

ก. สภาพความเป็นอยู่เป็นยังไง.ชนบทหรือยังง.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ใช้คำถามแบบให้เลือก โดยให้ผู้สัมภาษณ์เลือกระหว่างข้อความที่กำหนดให้ “ชนบท” กับให้เลือกตอบเอง โดยใช้คำถามเปิดกว้าง “ยังง”

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการ ไอทีวิทอล์คครั้งที่ ๕

ก. ไปบอกตำรวจเลขหรือว่าให้ปล่อย

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ให้ผู้ให้สัมภาษณ์เลือกระหว่าง ๒ ข้อความ คือ “ไปบอกตำรวจ” กับ “ให้ปล่อย”

ประโยคคำถามแบบให้เลือกตอบที่พบในรายการทไวไลท์โซว์จะมี ลักษณะของการให้เลือก ๒ ประเภทคือ ประเภทที่หนึ่งให้เลือกระหว่าง ๒ ข้อความที่กำหนดให้ และประเภทที่สองคือให้เลือกระหว่างข้อความที่กำหนดให้กับให้เลือกตอบเอง ส่วนประโยคคำถามแบบให้เลือกที่พบในรายการไอทิวทอล์คนั้นเป็นแบบให้เลือกระหว่าง ๒ ข้อความที่กำหนดให้เท่านั้น

การให้เลือกระหว่างข้อความที่กำหนดให้กับให้เลือกตอบเองเป็นการ เปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ตอบข้อมูลที่นอกเหนือจากการที่ผู้สัมภาษณ์เสนอให้เลือก และให้อิทธิพลให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้อธิบายเรื่องต่างๆ ตามแนวทางที่จะสามารถช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ตนเองได้ง่ายขึ้น ดังนั้นผู้สัมภาษณ์ในรายการทไวไลท์โซว์จึงใช้คำถามประเภทนี้มากกว่าครึ่งหนึ่งของการถามแบบให้เลือกทั้งหมด กล่าวคือพบว่ามีประโยคคำถามแบบให้เลือกในลักษณะเลือกระหว่าง ๒ ข้อความที่กำหนดให้ ๒๖ คำถาม และประโยคคำถามแบบให้เลือกในลักษณะเลือกระหว่างข้อความที่กำหนดให้กับเลือกตอบเองมากถึง ๑๘ คำถาม คิดเป็น ๔๑ % ของคำถามแบบให้เลือกตอบทั้งหมด

๔.๓.๒ รูปประโยคบอกเล่าหรือปฏิเสธ

จากการศึกษาเรื่องปริบทของการสัมภาษณ์ ทำให้อธิบายได้ว่าเมื่ออยู่ในเหตุการณ์การสื่อสารของการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์สามารถใช้ถ้อยคำที่อยู่ในรูปประโยคบอกเล่าหรือปฏิเสธแสดงเจตนาถามได้ ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์ก็เข้าใจและตอบคำถามที่สื่อโดยรูปประโยคดังกล่าว

ผู้วิจัยแบ่งประโยคบอกเล่าหรือปฏิเสธที่มีเจตนาถามออกเป็น ๒ ประเภท คือ ประโยคบอกเล่าหรือปฏิเสธที่มีเนื้อความสมบูรณ์ กับ ประโยคบอกเล่าหรือปฏิเสธที่มีเนื้อความไม่สมบูรณ์

๑.) ประโยคบอกเล่าหรือปฏิเสธที่มีเนื้อความสมบูรณ์คือประโยคที่สื่อสารได้ใจความสมบูรณ์ ไม่มีส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยคขาดหายไป

ประโยคบอกเล่าหรือปฏิเสธที่มีเนื้อความสมบูรณ์แบ่งได้เป็น

ก. ประโยคบอกเล่าหรือปฏิเสธที่มีคำหรือกลุ่มคำสรุปความเพื่อช่วยแสดงการถาม ใช้ในการถามที่มีลักษณะของการสรุปความ การถามลักษณะนี้จะมีคำหรือกลุ่มคำ เช่น “ ฉะนั้น เพราะฉะนั้น แสดงว่า หมายความว่า ว่านั่นเถอะ ฯลฯ” ปรากฏอยู่ด้วย

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๕

- ถ. ครับผม. คุณแม่เลี้ยงดูเด็กแบบไหนครับ.
- ค. ก็ถ้าเกี่ยวกับทางเรียนหรืองานอะไรก็เคร่งมาก. เพราะคุณแม่เค้าอยากให้เด็กเรียนได้ดี. ในอนาคตทุกอย่างจะได้ดี. เพราะที่อังกฤษมันจะสำคัญมาก. เค้าจะไม่ดูหน้าไม่ดูอะไร. เค้าจะดูแต่ที่กระดาษว่า, เนี่ย ! เรียนได้ดีปะ , สอบได้ดีปะ, ถ้าสอบไม่ดีเค้าจะไม่มาคบเลย. คุณแม่ก็อยากให้ทางนี้ดี. แล้วก็ทางออกไปเที่ยว. ไปคุยสนุกกับเพื่อน. ขอให้ทางเรียนได้ดีก่อน, แล้วทางนั้นอยากไปเที่ยวก็เที่ยวไป
- ด. เพราะฉะนั้นหมายความว่าตั้งใจเรียนนะลูก. นั่นคือสิ่งที่แม่บอก.
- ค. ใช่.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ใช้ประโยคบอกเล่าที่มีคำช่วยแสดงการสรุปความ “เพราะฉะนั้นหมายความว่า” เพื่อถามในเชิงสรุปคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์อีกครั้ง

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการ ไอทีวีทอล์คครั้งที่ ๓

- ถ. หมายความว่าตัวแทนสายการบินเรือเหล่านี้อ้างว่าต้องจ่ายเงินจำนวนหนึ่งให้กับพนักงานการท่าเรือ. แล้วไปเรียกเงินจากบริษัทแม่.
- ค. ใช่ครับ.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ถามด้วยประโยคบอกเล่าที่มีกลุ่มคำสรุปความ “หมายความว่า” เพื่อถามในลักษณะของการสรุปคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์

ข. ประโยคบอกเล่าหรือปฏิเสธที่มีคำหรือกลุ่มคำบอกมาตาช่วยแสดงการถาม

นวรรณ พันธุเมธา (๒๕๒๗ : ๑๒) กล่าวถึงคำบอกมาตาว่า

“ คำบอกมาตาไม่ค่อยใช้เมื่อสื่อสารด้วยการเขียน แต่มักใช้เสมอเมื่อสื่อสารด้วยการพูด ทำให้คำพูดน่าฟัง ไม่ห้วนสั้นเกินไป ทั้งยังช่วยเน้นเจตนาของผู้พูดอีกด้วยว่า ถาม ตั้ง ขู่ ขอร้อง หรืออ้อนวอน”

ประโยคบอกเล่าหรือปฏิเสธที่ใช้ถามในการสัมภาษณ์จะมีคำบอกมาตาเพื่อช่วยแสดงการถามในลักษณะต่อไปนี้คือ ใช้ถามเพื่อแสดงความประหลาดใจ จะมีกลุ่มคำ

บอกมาลา “เนี่ยนะ” ปรากฏอยู่ด้วย ใช้ถามเพื่อตรวจสอบคำตอบ จะมีคำบอกมาลา “นะ” ปรากฏอยู่ด้วย และใช้ถามเพื่อแสดงความ จะมีคำบอกมาลา “ซิ” ปรากฏอยู่ด้วย

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการ ไอทีวีทอล์กครั้งที่ ๑

- ถ. พุดแบบทูป โตะเนี่ยนะ.
- ค. ไม่เชิงทูป โตะนะอะ.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ถามด้วยประโยคบอกเล่าที่มีกลุ่มคำบอกมาลา “เนี่ยนะ” เพื่อแสดงความสงสัยในเชิงไม่เห็นด้วย เป็นการถามคำถามแบบอ้อม แต่สามารถทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์อธิบายข้อมูลเพิ่มเติม

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๘

- ถ. ตอนไปอายุซักเท่าไร.
- ค. ตอนไปอายุประมาณยี่สิบอะ. โดแล้ว.
- ถ. ยี่สิบอะครับ.
- ค. อะ.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ใช้ประโยคบอกเล่าที่มีคำบอกมาลา “นะ” ช่วยตรวจสอบคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์อีกครั้ง

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๒

(พูดถึงการถ่ายทำละครเรื่องใหม่)

- ถ. เอ่อ : โก๊ตเสร็จแล้วหิอะ.
- ค. โอ้โห ! ถ่ายได้น้อยมาก.
- ถ. ได้น้อยมาก. เห็นบอกว่าบางฉากนี้....

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ใช้ประโยคบอกเล่าที่มีคำบอกมาลา “ซิ” เพื่อแสดงให้เห็นว่าไม่รู้จักความจริงและกำลังแสดงความ แต่เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ตอบความจริงที่เป็นสิ่งตรงกันข้ามกับที่ผู้สัมภาษณ์ถาม ผู้สัมภาษณ์พูดต่อไปว่า “เห็นบอกว่า” แสดงให้เห็นว่าแท้ที่จริงแล้วผู้สัมภาษณ์ทราบความจริงของเรื่องที่ถามอยู่แล้ว เป็นไปตามที่ได้ศึกษาไปแล้วในบทที่ ๓ เรื่องปริบทของการสัมภาษณ์ว่า การสัมภาษณ์ในรายการนี้มีการเตรียมเรื่องที่จะพูดคุยกันก่อน แต่ผู้สัมภาษณ์ก็เลือกถามโดยใช้ประโยคบอกเล่าที่มีคำบอกมาลา “ซิ” เป็นการแสดงความ โดยแกล้งแกล้ม เพื่อทำให้ได้คำตอบที่พลิกความคาดหมาย และทำให้เกิดความน่าสนใจตามมา

ค. ประโยคบอกเล่าหรือปฏิเสธที่ไม่มีคำหรือกลุ่มคำใด ๆ ช่วยแสดง การถาม ใช้ถามเพื่อช่วยให้ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลเพิ่มเติม และใช้ถามเพื่อตรวจสอบคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๕

- ถ. คิดจะกลับเมืองไทยมั๊ยครับ.
 ค. ก็โบราณคดีที่อังกฤษไม่ค่อยสนใจ.มันจะมีพวกโรมัน,พวกอะไร.แถว ๆ นี้ทางแถบพม่า เขมรหรือเมืองไทยจะมีที่น่ายุคมากกว่า.
 ถ. เล็กจะกลับมาแถวนี้.
 ค. ครับผม.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ใช้ประโยคบอกเล่าที่ไม่มีคำหรือกลุ่มคำช่วย แสดงการสรุปความใด ๆ เพื่อถามในลักษณะของการสรุปคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ และผู้ให้ สัมภาษณ์ก็ตอบรับด้วยคำนั้น เพราะด้วยบริบทของการสัมภาษณ์ทำให้ทราบได้ว่าถ้อยคำนั้นมี เจตนาถาม

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการไอทีวิทอล์คครั้งที่ ๖

- ถ. (หัวเราะ) แต่ความตั้งใจไม่ใช่อย่างนั้น.
 ค. ไม่มีครับ.และวุฒินี้มาบอกผมเอง.โอ.....

จากตัวอย่างผู้สัมภาษณ์ถามด้วยประโยคปฏิเสธที่มีลักษณะของการ สรุปความ โดยไม่ต้องใช้คำแสดงคำถามใด ๆ แต่ด้วยบริบทของการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ก็ เข้าใจและตอบคำถามนั้น

๒.) ประโยคบอกเล่าหรือปฏิเสธที่มีเนื้อความไม่สมบูรณ์คือประโยคที่สื่อสาร ได้ใจความไม่สมบูรณ์ มีส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยคขาดไป การที่ส่วนของประโยคขาดไป ต้นนิษฐานว่า ผู้สัมภาษณ์ละถ้อยคำสำคัญบางส่วนไปโดยมีเจตนาให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบหรือเติม ส่วนที่หายไปนั้น

ประโยคบอกเล่าหรือปฏิเสธที่มีเนื้อความ ไม่สมบูรณ์ แบ่งได้เป็น

ก. ประโยคบอกเล่าหรือปฏิเสธที่มีลักษณะของการให้เติมเต็ม ใช้ในการ ถามที่มีลักษณะของการละถ้อยคำสำคัญไป โดยมีเจตนาให้ผู้ให้สัมภาษณ์เติมส่วนที่ละ ไปนั้นเพื่อให้ ประโยคได้ใจความสมบูรณ์ ส่วนเติมเต็มนี้จะไม่ใช่การอธิบายความ แต่เป็นการให้คำตอบ ในลักษณะที่เป็นเนื้อความสั้น ๆ

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๑

- ณ. อายุซัก...
 ด. ประมาณ ๑๓ ค่ะ. ป.๖.

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๓

- ณ. (หัวเราะ) อะ ! คุยซะหน่อยๆ ผลงานล่าสุดที่ออกไปคือ...
 ด. ประเทศไทยโอเคิฟยู.

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการไอทีวิทอล์คครั้งที่ ๕

- ด. ค่ะ. ถูกฟ้อง. เป็นข้อหาที่รุนแรงมาก. } คือข้อหา...
 ณ.
 ด. ข้อหาว่ามีวิฤตสื่อสาร.

ตัวอย่างทั้งสามข้างต้นนี้ใช้ประโยชน์บอกเล่าที่มีเนื้อความไม่สมบูรณ์แบบที่มีลักษณะของการให้เพิ่มเติม กล่าวคือให้ผู้ให้สัมภาษณ์เดิมส่วนที่ละ ไปนั้นให้ได้ใจความสมบูรณ์ จะเห็นว่าส่วนเพิ่มเติมนี้จะไม่ใช่การอธิบายความ แต่เป็นการให้คำตอบในลักษณะเป็นเนื้อความสั้น ๆ อย่างทันทีทันใดหลังจากที่ถูกถาม ดังนั้นผู้สัมภาษณ์จะใช้รูปประโยคลักษณะนี้ได้ในกรณีที่ถามถึงเรื่องที่จะไม่ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์ลำบากใจที่จะ “เพิ่มเติม” นั่นคือต้องพอจะทราบคำตอบนั้นอยู่บ้างแล้ว หรืออย่างน้อยก็ต้องทราบว่าเป็นข้อความสั้น ๆ

จากการนับความถี่ของการใช้ประโยชน์บอกเล่าที่มีเนื้อความไม่สมบูรณ์ประเภทที่เป็นประโยชน์ให้เพิ่มเติมในรายการสัมภาษณ์ทั้งสองพบความแตกต่างดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๐ แสดงจำนวนการใช้ประโยชน์บอกเล่าแบบให้เพิ่มเติมในปริจเฉทการสัมภาษณ์สองรายการ

รายการ	ประโยชน์บอกเล่าแบบให้เพิ่มเติม	
	จำนวน	ร้อยละ
ทไวไลท์โชว์	๖๗	๕.๕๒
ไอทีวิทอล์ค	๕	๐.๖๔

การใช้รูปประโยคแบบให้เพิ่มเติมซึ่งพบว่ามีใช้เป็นจำนวนมากในรายการทไวไลท์โชว์นั้น พบในรายการไอทีวิทอล์คเพียง ๕ คำถามคิดเป็น ๐.๖๔ % ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่น้อยมาก ทั้งนี้เพราะคำถามในลักษณะนี้ใช้ในกรณีที่พอจะทราบอยู่บ้างว่าเป็นเรื่องที่ไม่ทำให้ผู้สัมภาษณ์ลำบากใจที่จะตอบ เมื่อถามไปแล้วผู้ให้สัมภาษณ์เต็มใจที่จะเพิ่มเติมประโยคในทันทีทันใด แต่ผู้สัมภาษณ์ในรายการ ไอทีวิทอล์คต้องการถามหาข้อเท็จจริงซึ่งบางครั้งผู้ให้

สัมภาษณ์ก็ไม่เต็มใจตอบ ดังนั้นถ้าใช้ประโยคบอกเล่าให้เต็มเต็มนี้ ก็คงจะ ไม่ได้รับคำตอบเพราะผู้สัมภาษณ์คงไม่เต็มเต็มประโยคนั้นเป็นแน่

จ. ประโยคบอกเล่าที่มีคำบอกมาลา “ล่ะ” ปรากฏอยู่ด้วย ใช้ในการถามที่มีลักษณะของการเปลี่ยนหัวเรื่อง ผู้สัมภาษณ์จะใช้คำบอกมาลา “ล่ะ” วางไว้หลังหัวเรื่องใหม่ที่ต้องการถาม โดยจะ ไม่กล่าวคำถามเดิมซ้ำอีก

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๒

- ก. หลังจากนั้นผ่านการถ่ายโฆษณาแล้วได้ทำอีกมัย.
- ค. ได้ถ่ายอีกประมาณสองสามชิ้นครับ.
- ก. สองสามชิ้น แล้วแพชั่นล่ะ.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ถามผู้ให้สัมภาษณ์เรื่องการเข้ามาทำงานในวงการบันเทิง ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบว่าเริ่มจากการถ่ายโฆษณา ผู้สัมภาษณ์ถามต่อไปเรื่องการถ่ายแพชั่น โดยใช้คำบอกมาลา “ล่ะ” ช่วยในการถาม เป็นการพูดถึงหัวเรื่องใหม่ด้วยคำถามเดิม จึงใช้ประโยคบอกเล่าที่มีเนื้อความไม่สมบูรณ์ “แล้วแพชั่นล่ะ” โดยไม่ต้องใช้ประโยคคำถาม “ได้ทำอีกมัย”

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการไอทีวีทอล์คครั้งที่ ๘

- ก. เขาเข้ามาแล้วกลับไป .เพื่ออะไรยังงี้. เขามีอะไรอยู่ที่นี่ มีธุรกิจอะไรอยู่.
- ค. มีธุรกิจมีห้องอาหารมีคอนโดมีเนียมอะ.
- ก. อยู่ที่พัทยา.
- ค. อยู่ที่พัทยา.
- ก. ครับ. ที่โน่นล่ะครับ.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ถามคำถามแรกว่าสามีของผู้ให้สัมภาษณ์มีธุรกิจอะไรอยู่ที่นี่ เมื่อได้รับคำตอบแล้วจึงถามคำถามต่อไปซึ่งเป็นคำถามเดียวกันแต่เปลี่ยนเรื่องจาก “ที่นี่” เป็น “ที่โน่น” ผู้สัมภาษณ์จะวาง “ล่ะ” ไว้หลังเรื่องใหม่ที่ต้องการถามเป็น “ที่โน่นล่ะครับ” โดยไม่ต้องถามคำถามเดิมซ้ำว่า “มีธุรกิจอะไรอยู่”

ค. ประโยคบอกเล่าที่มีคำเรียกขาน ใช้ในการถามที่มีลักษณะของการ

* แม้โครงสร้างผิวของการถามโดยใช้คำเรียกขานจะอยู่ในรูปคำหรือกลุ่มคำ แต่ผู้วิจัยขอเรียกการถามในลักษณะนี้ว่าเป็น “ประโยค” เนื่องจากผู้วิจัยถือว่า ข้อคำถามในลักษณะนี้มีโครงสร้างอีกเป็นรูปประโยค กล่าวคือเป็นประโยคคำถามที่ผู้สัมภาษณ์ละเนื้อความไป เนื่องจากซ้ำกับที่ได้กล่าวไปแล้วก่อนหน้านั้น ในการถามผู้ให้สัมภาษณ์คนอื่น

กล่าวเรียกชื่อผู้ให้สัมภาษณ์คนใดคนหนึ่ง โดยที่ไม่ต้องกล่าวเนื้อความของคำถาม เนื่องจากเป็นคำถามเดียวกับที่ผู้สัมภาษณ์ได้ถามผู้ให้สัมภาษณ์คนอื่นก่อนหน้านั้นไปแล้ว การถามด้วยรูปประโยคลักษณะนี้จะเกิดขึ้นในกรณีที่การสัมภาษณ์ครั้งนั้นมีผู้ให้สัมภาษณ์หลายคน

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๔

ถ. เค้าว่ายังงัยบ้างครับที่คืนได้ยินมา.

ต. ส่วนใหญ่ผมจะมีเพื่อน ๆ เอาไว้เช็คเรท.มันจะอยู่ตามบริษัทต่าง ๆ.บางคนที่ไม่ได้ดู.ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ชาย.คนส่วนใหญ่จะดูแต่แอ็คชั่นซะส่วนใหญ่.แต่ดูตามหนุ่มเนื้อทอง.

.....

.....

ถ. นั่น !!: (หัวเราะ) ใช้ได้ ๆ . มาทางด้านนางเอกมังงะ. ปิอก .

ต.๔ ก็อย่างวันนั้นที่เราไปถ่ายที่แอร์พอร์ตนะคะ.ก็จะมีผู้หญิงคนนึงซึ่งเพิ่งเดินทางกลับมาจากประเทศฝรั่งเศส.เค้าก็จะมาถามที่จิมว่า, ได้ดูละครด้วยละ.ชอบจังเลย.วันนี้มาถ่ายที่นี่เธอ.เค้าก็จะดูตื่นเต้น.แปลกใจตรงที่ว่าคนที่อยู่ต่างประเทศก็ยังได้ดูเพราะว่าวิดีโอของเราที่อัดไปให้ดู.

ถ. เยี่ยมจริง ๆ! นื่องแนน .

ต.๔

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ถามผู้ให้สัมภาษณ์คนแรกด้วยประโยคคำถามที่มีคำลงท้ายบอกการถาม “ยังงัย” จากนั้นเมื่อต้องการถามผู้สัมภาษณ์คนอื่นด้วยคำถามเดิม จึงใช้ประโยคคำถามที่มีเนื้อความไม่สมบูรณ์ เป็นคำถามเรียกขานชื่อว่า “ปิอก” และ “นื่องแนน” โดยไม่ต้องกล่าวคำถามเดิมซ้ำว่า “เค้าว่ายังงัยบ้างที่ได้ยินมา”

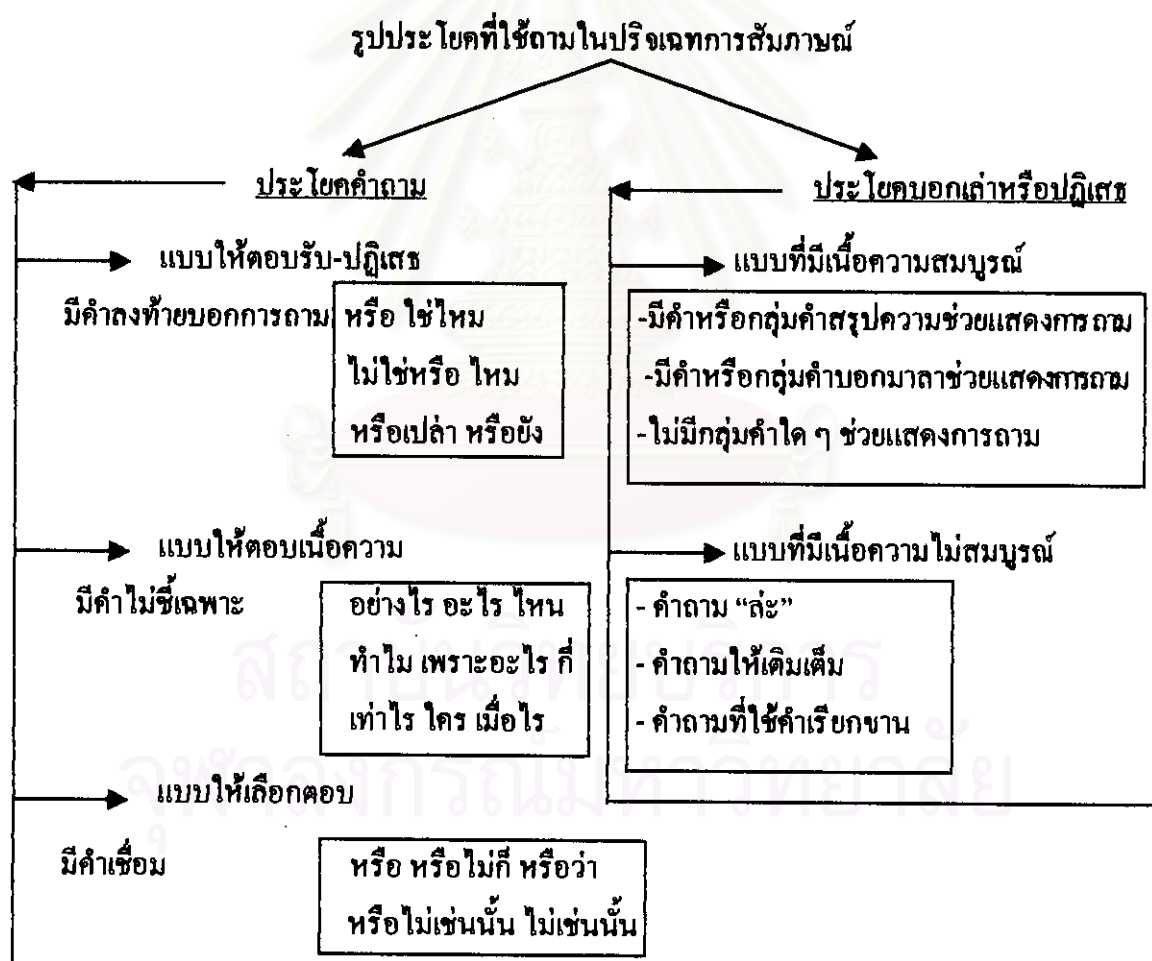
กล่าวโดยสรุปได้ว่าผู้สัมภาษณ์ทั้งสองรายการใช้รูปประโยคคำถามและรูปประโยคบอกเล่าหรือปฏิเสธเพื่อแสดงการถามในปริจเฉทการสัมภาษณ์ และจากการนับความถี่ของการใช้ พบว่าผู้สัมภาษณ์ในรายการทไวไลท์โชว์ใช้รูปประโยคคำถามเพื่อถาม ๘๓๑ ครั้ง คิดเป็น ๑๖ % และใช้รูปประโยคบอกเล่าและปฏิเสธเพื่อถาม ๒๕๘ ครั้ง คิดเป็น ๒๔ % ผู้สัมภาษณ์ในรายการไอทีวีทอล์คใช้รูปประโยคคำถามเพื่อถาม ๕๑๓ ครั้ง คิดเป็น ๑๔ % และใช้รูปประโยคบอกเล่าและปฏิเสธเพื่อถาม ๒๐๓ ครั้ง คิดเป็น ๒๔ %

ตารางที่ ๑๑ แสดงจำนวนรูปประโยคที่ใช้ตามในปริจเฉทการสัมภาษณ์ทั้งสองรายการ

รายการ	รูปประโยคที่ใช้ตาม			
	ประโยคคำถาม		ประโยคบอกเล่าและปฏิเสธ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทิวไรท์ไรซ์	๘๓๑	๗๔	๒๕๕	๒๖
ไอทีวิทอลล์	๕๗๓	๗๔	๒๐๗	๒๖

รูปประโยคที่ใช้ตามในปริจเฉทการสัมภาษณ์ทางรายการโทรทัศน์สองประเภท แจกแจงได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ ๑ แสดงรูปประโยคที่ใช้ตามในปริจเฉทการสัมภาษณ์



๔.๔ กลวิธีการถามที่ใช้ในปริญญะการสัมภาษณ์

กลวิธีการถามหมายถึง วิธีการถือรูปแบบต่างๆ มาใช้เพื่อให้ได้คำตอบที่ต้องการ ผู้สัมภาษณ์ในรายการทั้งสองใช้กลวิธีการถามหลายวิธีในปริญญะการสัมภาษณ์ ได้แก่ การถามในลักษณะสรุปคำตอบ การชี้คำตอบ การรุกไล่ด้วยคำถามต่อเนื่อง การเปลี่ยนคำถาม การซ้ำคำถาม การใช้ประโยคบอกเล่าเพื่อช่วย การตั้งคำถามจากเหตุการณ์สมมุติ และการตั้งคำถามแย้ง

ในบทนี้ผู้วิจัยจะอธิบายกลวิธีการถามที่เป็นลักษณะเด่นในการสัมภาษณ์ของแต่ละรายการ และจะได้เปรียบเทียบกับกลวิธีการถามที่ปรากฏในรายการทั้งสองทั้งหมดในบทที่ ๕ ต่อไป

๔.๔.๑ กลวิธีการถามที่เป็นลักษณะเด่นในรายการทไวไลท์โชว์

๑.) การถามในลักษณะสรุปคำตอบ

การถามในลักษณะสรุปคำตอบคือการที่ผู้สัมภาษณ์สรุปใจความสำคัญของคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นการอธิบายหรือเล่าเรื่อง แล้วตั้งเป็นคำถามอีกครั้งโดยเจตนาให้ผู้ให้สัมภาษณ์ยืนยันกับผู้ชมมากกว่าตรวจสอบความถูกต้องของข้อความอย่างแท้จริง จากการศึกษาบทสัมภาษณ์ทั้งหมด พบว่าไม่มีครั้งใดเลยที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบปฏิเสธ หรือแสดงความคิดเห็นขัดแย้งคำตอบที่สรุป ทั้งนี้เพราะคำตอบที่สรุปนั้นมักมุ่งเน้นที่จะแสดงให้เห็นว่าผู้ให้สัมภาษณ์เป็นบุคคลที่มีความคิดหรือพฤติกรรมที่ดีและน่าชื่นชมในสังคมไทย หรือไม่เช่นนั้นก็มีวัตถุประสงค์เพื่อนำการสัมภาษณ์ไปสู่เรื่องอื่นที่จะถามต่อไป

การถามในลักษณะสรุปคำตอบในรายการนี้แบ่งออกได้เป็น ๔ ลักษณะ คือ การสรุปตามคำตอบ การสรุปเกินกว่าคำตอบ การสรุปเฉพาะบางประเด็นของคำตอบ และการสรุปนอกเหนือจากคำตอบ

ก. การสรุปตามคำตอบ

การสรุปตามคำตอบคือการที่ผู้สัมภาษณ์สรุปใจความสำคัญของคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์โดยไม่ได้เปลี่ยนแปลงเนื้อความนั้น เพียงแต่ปรับเปลี่ยนให้เป็นถ้อยคำที่กระชับและเข้าใจง่ายหลังจากที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามด้วยการเล่าเรื่องหรืออธิบายความ ซึ่งอาจจะยืดเยื้อจนทำให้ใจความสำคัญที่สมควรจะนำเสนอไม่ชัดเจน ผู้สัมภาษณ์จะช่วย

* นอกจากในกรณีผู้สัมภาษณ์จะมีเจตนาสรุปคำตอบให้ชัด เพื่อให้ผู้สัมภาษณ์ได้เป็นผู้อธิบายความจริงตามที่เตรียมกันมาเอง เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงความคาดหมาย และทำให้คำตอบนั้นน่าสนใจ

ย้ำประเด็นนั้นให้อีกครั้งด้วยการสรุปคำตอบแล้วตั้งเป็นคำถาม โดยมีเจตนาให้ผู้ให้สัมภาษณ์
ตอบรับ

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๕

- ถ. ทำไมเงินมันมีความสำคัญครับ.เพราะเด็กนี่ถูกจักร จักรพงษ์นะครับ.คนทั่วไปต้องมอง
ว่าเด็กนี่คือเศรษฐีนะครับ.
- ค. เด็กไม่มีเงินเกือบสักบาทหนึ่งอะ.จะซื้ออะไรเป็นเงินของแม่หมด.เด็กก็ไม่อยากขอเงินแม่.
แม่ก็ให้บ้าง.บอกว่าเป็นออกไปซื้อเสื้อผ้าสักชุดนึง.อะ ไรอย่างเงี้ย.ไม่ก็ออกไปพาเพื่อน ไป
กินข้าว.ออกไปเที่ยวอะไรกัน.แต่เด็กก็ไม่อยากขอเพราะเดี๋ยวโดน ไปมหาวิทยาลัยก็ต้อง
ใช้เงินของตัวเอง.และถ้าอยากไปเที่ยวก็ต้องขอที่มหาวิทยาลัยหรือขอที่แม่.แต่เด็กไม่
อยากขอที่แม่.มันน่าเกลียด.เพราะว่าแม่ก็จ่ายให้ใช้อะไร ๆ .จ่ายให้มาเมืองไทย.จ่ายตัว.
จ่ายนุ่น.ก็ไม่อยากขออีกแล้วนะ.มีเงินชั้นใช้ของตัวเองก็ดี.
- ด. นั่นคือแสดงว่าทั้งหมดที่เด็กทำตอนนี้เพื่อเก็บไว้ครั้งนี้.จะได้ไม่ต้องขอแม่.
- ต. ครับ.

จากตัวอย่าง จะเห็นว่าผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามด้วยการเล่า
เรื่องที่ค่อนข้างยาว ผู้สัมภาษณ์จึงช่วยจับใจความสำคัญให้แล้วถามเป็นคำถามในลักษณะของ
การสรุปคำตอบนั้นอีกครั้ง เพื่อช่วยทำให้คำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ชัดเจนขึ้น

ข. การสรุปเกินกว่าคำตอบ

การสรุปเกินกว่าคำตอบคือการที่ผู้สัมภาษณ์นำเรื่องที่เกี่ยวโยง
กับเรื่องผู้ให้สัมภาษณ์ตอบมากถ่าสรุป เรื่องที่ผู้สัมภาษณ์สรุปเกินเข้ามานี้จะช่วยเสริมภาพ
ลักษณ์ที่ดีให้แก่ผู้ให้สัมภาษณ์

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๔

- ถ. เค้าวายังไงบ้างครับที่คืนได้ขึ้นมา.
- ค. ส่วนใหญ่ผมจะมีเพื่อน ๆ เขาไว้เซ็คเรท.มันจะอยู่ตามบริษัทต่าง ๆ.บางคนที่ไม่ได้ดู.ส่วน
ใหญ่จะเป็นผู้ชาย.คนนี้ส่วนใหญ่จะดูแลแค่แอ็คชั่นซะส่วนใหญ่.แต่ดูตามหนุ่มเนื้อทอง.
- ด. นี่! กราวนี่มาดู.แสดงว่าดี.
- ค. เอ๋ :: ครับ.ผมเองก็ค่อนข้างจะเซอร์ไพรส์มาก.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ถามว่าผู้ชมพูดถึงละครเรื่องให้ผู้ให้
สัมภาษณ์แสดงอย่างไรบ้าง เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ตอบว่าคนที่ไม่เคยดูก็ดู ผู้สัมภาษณ์จึงถามใน
ลักษณะสรุปอีกครั้งว่า “กราวนี่มาดู” และยังช่วยสรุปในลักษณะเกินกว่าคำตอบว่า “แสดงว่าดี”

ซึ่งเป็นเนื้อความที่แสดงความหมายในทางที่ดี และชี้มาให้ตอบรับ กลวิธีนี้สามารถช่วยให้ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ต้องเป็นฝ่ายพูดถึงตัวเองในทางที่ดี เพราะสามารถตอบรับสิ่งที่ผู้สัมภาษณ์พูดนำให้ก่อน และจากนั้นก็สามารถขยายความเรื่องต่อไปได้อย่างไม่ต้องเคอะเขิน

ค. การสรุปเฉพาะบางประเด็นของคำตอบ

การสรุปเฉพาะบางประเด็นของคำตอบคือการที่ผู้สัมภาษณ์เลือกเฉพาะประเด็นคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ที่สามารถเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ผู้ให้สัมภาษณ์มาสรุป เพื่อย้ำให้ผู้ชมเห็นคล้อยตาม โดยละเลยประเด็นที่อาจนำไปสู่ความเสื่อมเสียของผู้ให้สัมภาษณ์

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวท์ไลท์ ไซค์ครั้งที่ ๘

- ค. อันนั้นก็ไป ก็คือที่บ้านเนี่ยเวลาคบเพื่อนก็จะรู้จักกัน. ต่ายก็อยู่แถวบ้านอย่างงี้ ไซค์บ๊ยะแล้วสรุปว่าบอกว่าวันเกิดชมพู. อยู่แถวบ้านคอนเมือง. แล้วก็คิดก่อนว่ายัง ใจเรา ไปกับผู้หญิง. เราไม่ได้ทำความเสียหาย. คือมันชยมปลายแล้ว. โดแล้ว.
- ด. คือเราจะชนขนาดไหน. จะคือขนาดไหนก็ไม่เกี่ยวกับเรื่องผู้ชาย.
- ค. ไม่ใช่ค่ะ.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ได้ถามถึงเรื่องของผู้ให้สัมภาษณ์เคยหนีผู้ปกครองไปเที่ยวกับเพื่อน เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์อธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ผู้สัมภาษณ์ก็หยิบยกเฉพาะประเด็นที่ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่เคยทำตัวเสียหายเรื่องผู้ชายขึ้นมาสรุป เพื่อช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยละเลยที่จะพูดถึงเรื่องการหนีผู้ปกครองไปเที่ยว ซึ่งถือเป็นพฤติกรรมที่ไม่น่าชื่นชม

ง. การสรุปนอกเหนือจากคำตอบ

การสรุปนอกเหนือจากคำตอบคือการที่ผู้สัมภาษณ์ไม่ได้สรุปสิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบ แต่ใช้คำตอบนั้นนำมาเป็น “ตัวนำ” เพื่อสรุปเรื่องที่กำลังพูดคุยกันอยู่ สาเหตุที่ผู้สัมภาษณ์สามารถถามในลักษณะของการสรุปเช่นนี้ได้ และมักจะได้รับคำตอบรับเสมอ นั่น เป็นเพราะผู้สัมภาษณ์มีข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวที่ถามอยู่ข้างหน้านั่นเอง

ผู้สัมภาษณ์มักจะใช้กลวิธีนี้หลังจากเปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์เล่าเหตุการณ์ในส่วนที่น่าสนใจที่เกิดขึ้น จนเห็นว่าผู้ชมเห็นภาพตามแล้วจึงใช้การถามในลักษณะสรุปเพื่อรวบรัดเรื่องที่กำลังพูดคุยกันอยู่สู่ประเด็นสำคัญที่ต้องการเสนอต่อไป

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๘

- ถ. อ้า.คิดว่าจะได้มั๊ย .
- ค. ไม่ได้.เพราะเพื่อนสวย.ทำไมไม่ให้ถ่ายเพื่อน.เพื่อนก็ยังไม่เอาไปถ่ายอะไรนะ,หมูนึ่ง
(หัวเราะ)
- ถ. อ้อ ! เพื่อนก็สวยทั้งนั้นเธอ .
- ค. คือเพื่อนๆสวย.อะไรอย่างเงี้ยค่ะ.ถึงขั้นขนาดกินยาลดความอ้วน.อยากสวย.
- ถ. อยากสวยตอนนั้น.
- ค. ใช่ค่ะ.
- ถ. แต่ในที่สุดก็ได้ถ่ายโฆษณาชิ้นนั้น.
- ค. ใช่.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ถามผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่องของการที่ได้กลายมาเป็นนักแสดง การสัมภาษณ์ดำเนินมาถึงเหตุการณ์ที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ไปทดสอบหน้ากล้องพร้อมกับเพื่อนเพื่อให้ทางบริษัทโฆษณาคัดเลือกตัว ผู้สัมภาษณ์ก็ใช้คำถามสรุป “แต่ในที่สุดก็ได้ถ่ายโฆษณาชิ้นนั้น” ซึ่งเป็นการสรุปที่ไม่ได้มาจากคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์แต่อย่างใด แต่เป็นการรวบรัดเรื่องที่กำลังพูดคุยกันอยู่สู่ผลสรุป โดยที่ผู้สัมภาษณ์ทราบผลนั้นคืออยู่แล้ว

เมื่อพิจารณาการถามในลักษณะสรุปคำตอบทั้งหมดแล้ว อาจกล่าวได้ว่า ผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีนี้โดยมีวัตถุประสงค์หลัก ๒ ประการคือ เพื่อช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ผู้ให้สัมภาษณ์ และเพื่อทำให้การสัมภาษณ์นั้นดำเนินต่อไปตามบทสัมภาษณ์ที่เตรียมไว้

ในการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ผู้ให้สัมภาษณ์นั้น ผู้สัมภาษณ์จะใช้กลวิธีการสรุปแบบเกินกว่าคำตอบ และการสรุปเฉพาะบางประเด็นของคำตอบ เพราะการสรุปแบบนี้สามารถหยิบยกหรือเลือกกล่าวถึงผู้สัมภาษณ์ในทางที่ดีได้ง่ายดังได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ส่วนการทำให้การสัมภาษณ์ดำเนินต่อไปตามบทสัมภาษณ์ที่เตรียมไว้และเสร็จสิ้นภายในเวลาของการออกอากาศนั้น ผู้สัมภาษณ์ก็จะใช้กลวิธีการสรุปตามคำตอบที่ช่วยให้ได้คำตอบที่ชัดเจนอีกครั้งก่อนจะถามเรื่องอื่นต่อไป และการสรุปนอกเหนือจากคำตอบที่ช่วยรวบรัดเรื่องอื่นที่จะถามต่อไปได้ง่ายดังกล่าวไปแล้วข้างต้นเช่นกัน

๒.) การชี้นำคำตอบ

การชี้นำคำตอบคือการที่ผู้สัมภาษณ์ตั้งคำถามโดยใช้คำที่มีลักษณะชี้นำคำตอบหรือแนะนำความบางอย่างได้ในบางบริบท ผู้สัมภาษณ์จะใช้คำเหล่านี้ถามเพื่อให้ผู้ให้

สัมภาษณ์ตอบตามแนวทางที่วางไว้ โดยที่คำตอบนั้นก็เป็นการตอบที่ผู้สัมภาษณ์ทราบที่อยู่แล้ว หรือเป็นคำตอบที่คาดหวังว่าจะได้รับ

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๑

- (ถ.-ต. ถามถึงเรื่องชีวิตในวัยเด็กของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นเด็กผู้หญิงแต่จะมีเรื่องชกต่อยกับเด็กผู้ชาย)
- ถ. นั่นคือตอนเด็ก ๆ นะ. แต่ โตขึ้นมาแล้วมีเรื่องกับใครบ้างมั๊ย .
- ต. ไม่มีคะ.
- ถ. ไม่มีนะ. เลิกแล้ว.
- ต. เลิกแล้ว.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ใช้คำเชื่อม “แต่” ซึ่งปกติใช้เชื่อมความที่มีลักษณะขัดแย้งกัน ความขัดแย้งของการสัมภาษณ์คือ ตอนเด็กมักมีเรื่องชกต่อยกับคนอื่น ดังนั้นความที่ตามมาหลังคำเชื่อมแสดงความขัดแย้ง “แต่” ก็ชี้หน้าว่าต้องเป็น “ไม่มีเรื่องชกต่อยกับใคร” ตามที่ผู้สัมภาษณ์คาดหวังว่าจะได้รับ เพราะจะเป็นคำตอบที่ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับผู้ให้สัมภาษณ์ได้

ประโยคนี้อาจจะแสดงความเป็นกลาง และไม่ชี้หน้าคำตอบ ถ้าผู้สัมภาษณ์ถามว่า

“นั่นคือตอนเด็ก ๆ นะ. พอ โตขึ้นมาแล้วมีเรื่องกับใครบ้างมั๊ย”

๔.๔.๒ กลวิธีการถามที่เป็นลักษณะเด่นในรายการไอทีวีทอล์ก

๑.) การรุกไล่ด้วยคำถามต่อเนื่อง

สุทธิชัย หยุ่น(๒๕๓๘ : ๔-๕) กล่าวถึงกลวิธีหนึ่งในการสัมภาษณ์ไว้ว่า

“ความจริง การตามด้วยสิ่งที่เรียกว่า “ถูกตาม” หรือ follow-up question นั้นเป็นกติกาสามัญของนักข่าวทั่วโลก เพราะถ้าหากเป็นผู้สื่อข่าวแล้วปล่อยให้คำถามหายไปด้วยคำตอบที่ไม่เข้าประเด็นก็ย่อมจะถือว่าไม่ได้ทำหน้าที่ตนอย่าง ที่ควรจะทำ”

ผู้วิจัยพบว่าการสัมภาษณ์ในรายการ ไอทีวีทอล์กซึ่งมีบริบทของการถาม-ตอบ เป็นแบบจริงจัง ไม่มีการชักชวนเรื่องที่จะถามกันมาก่อนล่วงหน้า ใช้การถามที่มีลักษณะของสิ่ง

ที่สุทริชัยเรียกว่า “ลูกตาม” นี้เป็นจำนวนมาก และผู้วิจัยขอเรียก “ลูกตาม” นี้ว่าเป็นคำถามต่อเนื่อง

คำถามต่อเนื่องคือ คำถามที่เกิดขึ้นจากความสงสัยในคำตอบที่ได้รับ เนื่องจากคำตอบนั้นมีลักษณะไม่ชัดเจน หรือขัดแย้งกับความคิดของผู้ฟัง เนื้อหาของคำถามนี้จึงมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องจากคำถามแรกที่ผ่านมา

การรุกไล่ด้วยคำถามต่อเนื่องคือการถามคำถามต่อเนื่องในทันทีที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามแรกเสร็จสิ้น กล่าวได้ว่าเป็นคำถามที่เกิดขึ้นในช่วงเงียบของการเปลี่ยนผลัดการพูดที่สั้นมากหรือแทบไม่มีช่วงเงียบเลย เพราะเป็นการถามที่ผู้สัมภาษณ์รับผลัดการพูด โดยไม่มีการหยุดเว้นระยะ หรือบางครั้งก็เป็นการถามแทรกขึ้นมาระหว่างที่ผู้ให้สัมภาษณ์ยังตอบคำถามไม่เสร็จสิ้น เนื่องจากรายการประเภทนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการจะค้นหาข้อเท็จจริงจากผู้ให้สัมภาษณ์ในทุกประเด็น โดยไม่ได้เน้นภาพลักษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการ ไอทีวีทอล์คครั้งที่ ๘

- ถ. มีคนคิดว่าที่วุฒิสมาชิกกลุ่มนี้ไปวอชิงตันเนียเป็นเพราะว่าอยู่ในเมืองไทยสู้ไม่ได้ พยายามต่อต้านเรียกร้องแก้ไขไม่ได้แล้วก็เลยไปฟ้อง IMF ไปใช้ IMF มากครั้งขนาดอีกทีนี่.
- ค. ไม่ช่วย.ไม่ช่วย | เข้าใจผิดแล้ว.
- ด. แต่นั้นจุดประสงค์จริงๆ คืออะไร.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ได้รับคำตอบที่ขัดแย้งกับความคิด ที่ว่ากลุ่มวุฒิสมาชิกไปวอชิงตันเพื่อขอให้คณะกรรมการกองทุนการเงินระหว่างประเทศ(IMF)มากับรัฐบาลไทย เพราะผู้ให้สัมภาษณ์ตอบว่าไม่เป็นความจริง แต่ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ได้บอกเหตุผลที่แท้จริงของการไป ผู้สัมภาษณ์จึงรีบรุกไล่ด้วยคำถามต่อเนื่องว่า “แต่นั้นจุดประสงค์จริงๆ คืออะไร” ด้วยการพูดแทรกขึ้นมาก่อนที่ผู้ให้สัมภาษณ์จะพูดเรื่องอื่นต่อ แล้วทำให้ประเด็นนี้ถูกละเลยไป

๒.) การเปลี่ยนคำถาม

การเปลี่ยนคำถามคือการที่ผู้สัมภาษณ์ถามคำถามในประเด็นเดิมอีกครั้งด้วยคำถามใหม่ เมื่อไม่ได้รับคำตอบหรือได้รับคำตอบที่คิดว่าไม่เป็นความจริงจากผู้ให้สัมภาษณ์ด้วยผู้ให้สัมภาษณ์พยายามพูดเฉลยออกนอกประเด็น เป็นการบ่ายเบี่ยงที่จะตอบคำถามนั้น ๆ

คำถามที่เปลี่ยนใหม่นี้จะมีความหมายเดียวหรือเป็นไปในทางเดียวกับคำถามที่ถามในครั้งแรกแต่เปลี่ยนรูปประโยค การเรียงลำดับคำ หรือการใช้คำเสียใหม่

ทำให้ได้คำถามที่อาจจะมี ความหมายแฝงเพิ่มขึ้น เช่น แสดงให้เห็นว่าถึงที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบนั้น ไม่น่าเชื่อถือ หรืออาจจะสื่อความที่แสดงการคาดคั้นผู้ให้สัมภาษณ์มากขึ้น ผู้สัมภาษณ์สามารถ เปลี่ยนคำถามมากกว่าหนึ่งครั้งในการถามเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อให้ได้คำตอบที่ผู้สัมภาษณ์ เห็นว่าตรงประเด็น และไม่มีการปิดบังความจริงแล้ว

จากการศึกษาบทสัมภาษณ์ทั้งหมดพบว่าผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีในการ เปลี่ยนคำถามดังนี้

ก. เปลี่ยนคำแสดงคำถาม

การเปลี่ยนคำถาม โดยการเปลี่ยนคำแสดงคำถามที่พบมากที่สุดในการสัมภาษณ์ ได้แก่ การเปลี่ยนจากการใช้คำแสดงคำถามแบบให้บอกเนื้อความเป็นแบบ ให้ตอบรับ-ปฏิเสธ ซึ่งเป็นกลวิธีที่คาดคั้นเอาคำตอบมากขึ้น เพราะเป็นการเปลี่ยนจากการให้ เลือกตอบได้อย่างเสรี เป็นให้ตอบรับหรือปฏิเสธเพียงอย่างเดียว และผู้วิจัยก็พบว่าคำถามแบบ ให้ตอบรับ-ปฏิเสธที่เปลี่ยนมาใช้แทนคำถามแบบให้ตอบเนื้อความนี้จะเป็นคำถาม “ไซ้ใหม่” มากที่สุด เพราะมีลักษณะทางความหมายและการใช้ที่คาดคั้นคำตอบได้ดีที่สุด

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการ ไอทีวีทอล์คครั้งที่ ๕

- ถ. ที่นี้วกกลับมา.ปัญหาที่เกิดขึ้น. ท่านไปพูดไว้ยังง. ถ้าผมเป่านกหวีดแล้วจะรุ่ง.แต่มันทำ ไม่ได้.เขาก็หิบบเอาประ โยคนี่แหละ,ว่าหลังจากนั้นไม่กี่วันก็มีข่าวระเบิดที่นั่นที่นี้จริงๆ แล้วท่านพูดยังง.
- ค. เอาจริงๆ พูดยังง,ผมจำไม่ได้นะอะ.
- ถ. แต่ว่ามีประ โยคนี่.
- ค. จากใจ,สันดาน,สายเลือดมันมาอย่างนี้.มันมาว่า,ฉันเนี่ยเกิดมาเพื่อแผ่นดินนี้.เรามีหน้าที่ อย่างเดียว.ทำความสงบสุขให้แผ่นดิน.แล้วมันทำมาแล้วด้วย.ไม่ใช่เอาแต่พูดกันอย่างรี. ทำมาแล้วด้วย.ทำมาอย่างจริงจังด้วย.ประสบผลสำเร็จด้วย.คุณสุภาพ ไม่รู้จะอะว่าผมเอง เนี่ยมีความผูกพันอยู่กับคนในแผ่นดินนี้อีกเยอะ.
- ถ. คว้าๆ.ตรงนั้นรู้,แต่ว่า
- ค. ฮ้า :: ตรงไหน
- ถ. รู้! ที่ท่านมีความผูกพัน.ท่านกู้อะไรต่ออะไรมายังง.เรื่องท่าน
- ค. แล้วผมพูดยังงกับเขา.
- ถ. ค่ะนี่ผมอ่านหนังสือพิมพ์.ที่ท่านบอกว่าถ้าผมเป่านกหวีดบ้านเมืองมันจะรุ่ง.แต่ผมทำ อย่างนี้ไม่ได้.ประ โยคนี่ท่านพูดใหม่.

จากตัวอย่าง จะเห็นว่าผู้สัมภาษณ์ถามคำถามแรกด้วยคำถามเปิดที่มีคำไม่ชี้เฉพาะแสดงคำถาม “ยังไง” คือ “ท่านพูดยังไง” แต่เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์พยายามบ่ย้าง ไม่ยอมตอบคำถามนี้ ผู้สัมภาษณ์จึงถามประเด็นเดิมอีกครั้งโดยใช้คำถามที่มีคำลงท้ายแสดงคำถาม “ใช่ไหม” ซึ่งเป็นคำแสดงคำถามที่มีลักษณะทางความหมายของการแสดงความคาดคั้นมาถามผู้ให้สัมภาษณ์แทน

ข. เปลี่ยนรูปประโยคที่ใช้ถาม

การเปลี่ยนคำถาม โดยการเปลี่ยนรูปประโยคที่พบส่วนมากจะเป็นการเปลี่ยนจากการใช้รูปประโยคคำถามเป็นรูปประโยคปฏิเสธ เพราะเป็นการถามที่แสดงให้เห็นความคิดที่ว่าผู้ให้สัมภาษณ์ไม่เชื่อในคำตอบที่ได้รับ

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการไอทีวีทอล์คครั้งที่ ๑

- ก. แต่ว่าในฐานะลูกศิษย์,คุณมานิตย์ก็ศึกษามาถึงระดับนี้.มีสถานะทางสังคมพร้อม.เจอเรื่องเหล่านี้เคยคิด.หรือใจกว้างบ้างมั๊ย . ทบทวนมั๊ย . เอ๊ะ ! เราไม่รู้มาเลย.หรือว่านี่เป็นเรื่องใหม่สำหรับเรา.เราควรเชื่อหรือไม่เชื่อ.คิดยังงี้ .
- ค. คือผมมองดูที่เป้าหมายนะครับ.วัดนี้สามารถเอาคนเข้าวัดได้เนี่ย.แล้วก็สร้าง : : : เรียกว่าถาวรวัดดูที่เป็นที่ปฏิบัติธรรม.การทำต่างๆเหล่านี้เนี่ย,เราเป็นนักการตลาดคำนวณได้ครับว่าสิ่งที่เอามา.ทุกครั้งที่ไป :: เสาขึ้น,หลังคาขึ้น,ทุกอย่างขึ้น.ถ้าเอาไปใช้ประโยชน์ในทางที่อื่นเหมือนบางวัดเนี่ยนะ , เราก็ไม่รู้เอาไปทำอะไรเหมือนกัน.แต่ทุกครั้งที่เราไปเราเห็นอยู่ตลอดเวลา.เพราะฉะนั้นผมคิดว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นกับสิ่งที่เราลงไป.เรามองเห็น.ผมว่าตรงนี้ที่คนที่ไปวัดที่ไม่ได้ข้องใจเนี่ยนะครับว่ามันเห็นอยู่ตลอดเวลาว่าการก่อสร้างเดินหน้ารุดหน้า.
- ด. ใจไม่กว้างใจไม่ออกแวก.ใจไม่เอ๊ะ !.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ถามคำถามแรกด้วยประโยคคำถามแบบให้ตอบรับ-ปฏิเสธ มีคำลงท้ายแสดงคำถาม “ไหม” และประโยคคำถามแบบให้ตอบเนื้อหาความ มีคำไม่ชี้เฉพาะแสดงคำถาม “ยังงี้” ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ก็ได้ตอบคำถามแล้ว และเป็นคำตอบที่ค่อนข้างชัดเจน แต่เป็นคำตอบที่ไม่ตรงกับความจริงที่น่าจะเป็นไปได้ตามความคิดของผู้สัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์จึงถามคำถามซ้ำในประเด็นเดิมอีก โดยการเปลี่ยนรูปประโยคที่ใช้ถาม จากประโยคคำถามเป็นประโยคปฏิเสธ เป็นการตรวจสอบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ “ไม่” คิดอย่างนั้นจริงๆ หรือ โดยมีความหมายแฝงว่า ถ้าเป็นคนอื่นที่อยู่ในสถานการณ์นี้น่าจะคิดอย่างนี้

ค. เปลี่ยนถ้อยคำ

การเปลี่ยนคำถาม โดยการเปลี่ยนถ้อยคำคือการถามคำถามที่มีความหมายเหมือนกับคำถามแรก แต่เปลี่ยนถ้อยคำบางคำที่ใช้เสียใหม่ เนื่องจากไม่ได้รับคำตอบจากคำถามในครั้งแรก

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการไอทีวีทอล์คครั้งที่ ๗

- ก. ในฐานะหัวหน้าทีมเนี่ยคุณธีรยุทธจะ :: สาระที่จะบอกเค้าคืออะไร .
- ค. เรามีเจตนาที่ชัดเจนนะอะว่าเราจะพูดเรื่องอะไรบ้าง.เรามีที่อุปปีชัดเจน.
- ก. อะไรล่ะอะ.อะไร . หัวข้อคืออะไร .
- ค. ซึ่งจริง ๆ แล้วมันไม่มีอะไรมากมายนะครับ.ที่สำคัญที่สุดเราอยากจะทำมองว่าเค้ามองเราอย่างไร.เค้ามองเราอย่างไรเป็นประเด็นที่สำคัญ.
- ก. เรามีอะไรจะบอกเค้าล่ะ .
- ค. เราอยากจะทำให้เค้ามองอะไรเราก่อน.แล้วเราก็จะบอกเค้าว่ามองของเราอย่างไร.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ถามคำถามแรกว่าในการไปพบคณะกรรมการที่ IMF ครั้งนี้ “สาระที่จะบอกเค้าคืออะไร” แต่ผู้ให้สัมภาษณ์พยายามไม่ตอบคำถาม โดยพูดว่ามีหัวข้อชัดเจนที่จะพูดคุย ผู้สัมภาษณ์จึงต้องเปลี่ยนถ้อยคำที่ใช้ถามใหม่ จากที่ใช้คำว่า “สาระ” เป็น “หัวข้อ” แต่ผู้ให้สัมภาษณ์ก็ยังพยายามไม่ตอบคำถามนี้ โดยพูดเฉยๆว่า “ไม่มีอะไรมากมาย” ผู้สัมภาษณ์ก็ไม่ลดทอนความพยายามที่จะถามเอาความจริงในประเด็นนี้จึงถามใหม่ว่า “เรามีอะไรจะบอกเค้าล่ะ” จนในที่สุด ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องยอมตอบคำถามในผลัดต่อมา

๓.) การซ้ำคำถาม

การซ้ำคำถามคือการถามคำถามซ้ำถ้อยคำเดียวกันมากกว่าหนึ่งครั้ง การซ้ำคำถามมีวัตถุประสงค์ ๒ ประการคือ

ก. การซ้ำคำถามเพื่อคาดคั้นเอาคำตอบเมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามไม่ตรงประเด็นหรือไม่ชัดเจน การซ้ำคำถามลักษณะนี้จะเกิดขึ้นต่างผลัดกัน กล่าวคือ เมื่อถามคำถามในผลัดแรกแล้วไม่ได้รับคำตอบ ผู้สัมภาษณ์จะถามคำถามเดิมซ้ำอีกครั้งในผลัดการถามต่อมา

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการไอทีวีทอล์คครั้งที่ ๕

- ค. ก็อะไรก็แล้วแต่ละ. พูดรัฐบาลแห่งชาติเค้าไม่ค่อยรู้เรื่องกัน.ก็ไม่มีเป็นไรก็เอาอย่างว่า.ซึ่งมันทำได้.

- ก. คว้าทำยังงัคว้า.ถ้าเป็น [อย่าง
 ค. ก็ทำมาแล้วตั้งเขอะเขอะ.
 ง. ทำยังงั.ทำยังงั.
 จ. หากคนตี ๆ เข้ามา.
 ฉ. อะ! ถ้าคุณชวนถาออกวันนี้.ทำยังงั.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ซ้ำคำถาม “ทำยังงั” ถึง ๔ ครั้ง เพื่อถามคำถามในประเด็นเดิมที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบไม่ชัดเจน

ข. การซ้ำคำถามเพื่อแสดงให้เห็นว่าคำถามนั้นสำคัญ ผู้สัมภาษณ์จำเป็นต้องถาม และต้องได้รับคำตอบจากคำถามนั้นด้วย การซ้ำในลักษณะนี้จะเกิดขึ้นในผลัดคำถามเดียวกัน

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการไอทีวีทอล์คครั้งที่ ๓

- ก. ทำไมเราไม่รับอีกสี่สิบบาทต่อคู่ที่ทางตัวแทนเค้าเสนอให้.ทำไมไม่รับ.

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการไอทีวีทอล์คครั้งที่ ๓

(ถามเกี่ยวกับกลุ่มมาเฟียที่การทำเรื่องว่ามีจริงหรือไม่)

- ก. ท่าน ผอ.บอกว่าเห็นถางๆ . คุณคำริบบอกว่ามีภาพ.คุณประจูดอยู่มาก๓๐ปี .ต้องเห็นบ้างน่า.
 ค. อดีหรือปัจจุบันครับ .
 ง. อดีครับอดี.
 จ. อดีผมกล่าวไปแล้วอะ.
 ฉ. มีมีครับ . มีมีครับในอดี. มีมี. คิดว่าในอดีมีมีครับ .
 ช. คงมีบ้างบางส่วน.

การซ้ำคำถามในผลัดเดียวกันนี้มีส่วนช่วยให้คำถามที่ถามนั้นมีน้ำหนักของการคาดคั้นคำตอบมากขึ้น ทำให้เห็นว่าเป็นคำถามที่ต้องการคำตอบที่ชัดเจนและเป็นความจริงมากที่สุด

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของกลวิธีการรุกโต้ด้วยคำถามต่อเนื่อง การเปลี่ยนคำถาม และการซ้ำคำถาม อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงขอสรุปลักษณะกลวิธีที่ใช้ในการถามทั้ง ๓ อีกครั้งดังนี้

ตารางที่ ๑๒ แสดงความแตกต่างของกลวิธีการถาม ๔ กลวิธีที่ใช้ในรายการไอบีวิทอล์ค

กลวิธี	ถามในประเด็น		โคอर्डิเนตค่า	
	ต่อเนื่อง	เดิม	ใหม่	เดิม
การรูดัดค้วค่าถามต่อเนื่อง	✓		✓	
การเปลี่ยนค่าถาม		✓	✓	
การซ้ำค่าถาม		✓		✓

๔.) การใช้ประโยคบอกเล่าเพื่อช่วย

การใช้ประโยคบอกเล่าเพื่อช่วยคือการกล่าวประโยคบอกเล่าที่มีเนื้อหาความช่วยหรือกระตุ้นให้ผู้สัมภาษณ์ต้องพูดอะไรออกมา เพราะเนื้อความดังกล่าวเป็นการกล่าวถึงผู้ให้สัมภาษณ์ในทางลบ หรือเป็นเนื้อความที่ผู้ให้สัมภาษณ์เท่านั้นที่รู้ความจริง จึงเป็นหน้าที่ของผู้ให้สัมภาษณ์ต้องพูดความจริงนั้นออกมา โดยที่ผู้สัมภาษณ์ไม่ต้องใช้ประโยคคำถามแต่อย่างใด มาเซีย เม็คคอลลีย์ (Marcia Macaulay :1996) เรียกประโยคแบบนี้ว่าเป็น "assertions as provocation in interview" ซึ่งหมายถึงการใช้ประโยคบอกเล่าเพื่อช่วยผู้ให้สัมภาษณ์ให้ตอบคำถาม การใช้ประโยคบอกเล่าลักษณะนี้อาจเรียกได้ว่าเป็นการขอข้อมูลแบบอ้อม (indirect request) เพราะไม่ได้ต้องการเพียงเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย แต่มีความหมายแฝงที่เป็นการกระตุ้นเพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม ดังที่เม็คคอลลีย์กล่าวไว้ว่า

"The purpose of this indirect request for information is not to gain agreement or disagreement, but to provoke a response from the interview"

(Macaulay,1996 :499)

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการ ไอบีวิทอล์คครั้งที่ ๑

- ก. แต่เด้ามองอย่างนี้ครับ.เด้ามองว่ากลุ่มวชิสมาชิกกลุ่มนี้เนี่ยเป็นกลุ่มที่เสียผลประโยชน์มากที่สุดจากวิกฤติเศรษฐกิจคราวนี้.เพราะฉะนั้นก็ยกพวกกันไปอาศัยตำแหน่ง.
- ค. ผมเรียนอย่างนี้ะครับว่า,มีการที่จะพยายามมองว่ากลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีหนี้มาก.และพยายามจะไปแก้ไขหนี้ส่วนตัว.คุณสวัสดิ์ได้ตอบไปแล้วว่า IMF หรืออียเอ็มเอฟก็มาแก้หนี้ส่วนตัวของคุณสวัสดิ์ไม่ได้.ทีนี้ผมต้องขอเรียนอย่างนี้.หนึ่ง,เรียนโครงสร้างของกรมการชุนนี้ซึ่งเป็นกรมการวิสามัญ.มีคนนอกหนึ่งในสาม.มีคนในที่เป็นวุฒิสมาชิกสองในสาม.สองในสามเนี่ยมีนักธุรกิจอยู่ห้าคน.นอกนั้นมาจากหลายสาขาทั้ง

หมดยี่สิบเอ็ดคน. เหตุผลที่สองที่ต้องทำความเข้าใจก็คือว่าผมอยากจะยกตัวอย่าง. มีบริษัทธุรกิจอันหนึ่ง. ธุรกิจอะไรก็ได้. จะเป็นเหล็ก, จะเป็นปริโดเคมี, จะเป็นปูนซีเมนต์. อะไรก็ได้อันหนึ่งเนี่ย, พยายามสร้างเนื้อสร้างตัวขึ้นมา. ลงทุนด้วยตัวเอง. ไปกู้ยืมจากธนาคาร. จากสถาบันการเงินค้าประกันส่วนตัวทุกอย่าง. อีกอันหนึ่งเนี่ย, ทำขึ้นมาโดยมีองค์กรหลักๆ ของประเทศเป็นผู้ถือหุ้นพอถึงเวลาที่ฟองสบู่มันแตก, มันพังด้วยกันทั้งคู่.

จากตัวอย่าง จะเห็นว่าผู้สัมภาษณ์ใช้การช่วยด้วยประโยคบอกเล่าที่มีเนื้อความกล่าวถึงผู้ให้สัมภาษณ์ในทางลบ ผู้สัมภาษณ์จึงต้องอธิบายความเรื่องดังกล่าวให้ชัดเจน และจากการอธิบายความนี้ผู้สัมภาษณ์ก็จะได้รับเนื้อความใหม่ที่น่าสนใจ โดยไม่ต้องตั้งคำถามเพิ่มเติมหลายคำถาม

๕.) การตั้งคำถามจากเหตุการณ์สมมุติ

สุภางค์ จันทวานิช (๒๕๔๐) กล่าวถึงเรื่องการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการว่าวิธีการหนึ่งที่จะได้ส่วนลึกของความคิดของผู้ให้สัมภาษณ์ออกมาก็คือการตะล่อมกล่อมเกลา (Probe) และเทคนิคหนึ่งที่ใช้คือการตั้งคำถามจากเหตุการณ์สมมุติ

“ผู้วิจัยก็จะพยายามใช้เทคนิคต่างๆ ที่จะดึงเอาข้อมูลออกมาให้ได้ โดยรุกผู้ตอบด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น ตั้งคำถามสมมุติ (hypothetical question) ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น” (สุภางค์ จันทวานิช, ๒๕๔๐ : ๗๘)

การตั้งคำถามจากเหตุการณ์สมมุติคือการสมมุติเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาขึ้นมา แล้วถามผู้สัมภาษณ์ว่าจะแก้ปัญหานั้นอย่างไร เหตุการณ์สมมุติในรายการนี้มี ๒ ลักษณะคือ เหตุการณ์สมมุติที่ยังไม่เกิดขึ้นแต่มีความเป็นไปได้ที่จะเกิด และเหตุการณ์สมมุติที่แตกต่างไปจากตั้งผู้ให้สัมภาษณ์ตอบ เพราะมีเงื่อนไขอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง การถามโดยใช้เหตุการณ์สมมุตินี้ก็เพื่อให้ผู้สัมภาษณ์ต้องเปรียบเทียบเหตุการณ์ที่สมมุติกับคำตอบที่ตอบในครั้งแรก แล้วคิดหาคำตอบอีกครั้ง

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการไอทีวีทอล์คครั้งที่ ๕

- ก. ฉะนั้นวันนี้เป็นวัน, เป็นวันที่ผมได้ฟังชัดๆ จากปากท.อ.ชวลิตว่า, ยังไม่เห็นด้วยว่าจะมีการเลือกตั้งเร็ว.
- ค. โอ๊ย ! บอกมาตั้งนานแล้ว. ไม่ได้เห็นด้วยเลยเรื่องการเลือกตั้ง. และที่ทำไมไม่ต้องการไปเป็นนายก. ก็บอกหลายที.
- ง. ถ้าสมมุติเจ้าอยู่กรบเทอมต่อ. ยาวมั๊ย. ถ้าสมมุติว่าขอ ไปถึง ๔๑.

ความจริงคือไม่มีใครทราบว่ารัฐบาลนี้จะบริหารประเทศได้นานแค่ไหน แต่คาดเดาได้ว่าผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งเป็นหัวหน้าฝ่ายค้านย่อมไม่ต้องการให้รัฐบาลบริหารประเทศได้นาน ผู้สัมภาษณ์จึงใช้การสมมุติเหตุการณ์ที่ยังไม่เกิดขึ้นแต่มีความเป็นไปได้ที่จะเกิด กล่าวคือ การที่รัฐบาลสามารถบริหารประเทศไปถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๓ เพื่อหลอกต่อเอาความจริงจากผู้ให้สัมภาษณ์ว่ายังคิดเหมือนเดิม คือไม่ต้องการให้มีการเลือกตั้งเร็วจริงหรือไม่

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการไอทีวีทอล์คครั้งที่ ๓

๓. แต่ข่าวที่ออกมา, ปรากฏว่าพนักงานบางส่วน, มีการพูดถึงผู้บริหารบางกลุ่มด้วยซ้ำไปที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายที่จะเก็บเงินได้ไต่. และคนกลุ่มนี้ก็ถูกกล่าวหาว่าอยู่เบื้องหลังของการผลงาน, ของการจ้างงาน. จนกระทั่งทำให้มีปัญหาเกิดขึ้นในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา. จริง ๆ มีมั้ครับ, พนักงานที่ไม่เห็นด้วยและพยายามที่จะขัดขวาง, ผลงานและก็ทำงานอย่างไม่เต็มที่เพื่อแสดงให้เห็นพลังบางอย่าง. คุณอำนาจครับ.
๓. ไม่มีครับ. ที่มีข่าวออกไปดูเหมือนผลงานคงไม่ช้าแล้วครับ. เราอยู่ด้วยความรักศักดิ์ศรีของพนักงานการทำเรือ. เราเป็นลูกจ้างของรัฐนะครับ. ในเมื่อการทำเรือมีนโยบายที่ถูกต้อง, เทียบตรงและเป็นธรรม, ไปรุ่งไธ. เราต้องรับปฏิบัติ. เพื่อเกียรติภูมิและศักดิ์ศรี, เราพร้อมใจกันนะครับ. คิดใหม่และทำใหม่, เพื่อศักดิ์ศรี การทำเรือแห่งประเทศไทย.
๓. ครับ. นโยบายพนักงานไม่รับ, แต่ว่าถ้าสมมุติว่าตัวแทนสายการเดินเรือเค้าให้ละครับ.

จากตัวอย่าง ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบปฏิเสธเรื่องที่พนักงานของการทำเรือก่อปัญหาอันสืบเนื่องมาจากนโยบายการไม่รับเงินสินบนของการทำเรือว่าไม่เป็นความจริง ผู้ให้สัมภาษณ์ยืนยันว่าไม่มีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้น พนักงานยินดีไม่เรียกเก็บเงินได้ไต่เพื่อปฏิบัติตามนโยบายของการทำเรือ ผู้สัมภาษณ์จึงสมมุติเหตุการณ์ว่า “ถ้าสมมุติว่าตัวแทนสายการเดินเรือเค้าให้ละครับ” ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่มีเงื่อนไขอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง กล่าวคือ มีตัวแทนสายการเดินเรือเข้ามายื่นขอเสนอให้โดยที่พนักงานไม่ต้องเรียกร้อง เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบว่าพนักงานจะทำอย่างไร

๖.) การตั้งคำถามแย้ง

การตั้งคำถามแย้ง คือการนำเรื่องที่มีความเป็นไปได้ หรือเรื่องจริงที่ปรากฏให้เห็นโดยทั่วไป มาหักล้างคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ การตั้งคำถามแย้งนี้เป็นกลวิธีที่แสดงออกอย่างชัดเจนว่าผู้สัมภาษณ์ไม่เห็นด้วยหรือไม่เชื่อคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ เพราะเกิดคำถามย้อนกลับออกมาอย่างทันทีทันใด ผู้สัมภาษณ์จะตั้งคำถามแย้งเพื่อแสดงให้เห็นว่าคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ไม่เป็นความจริงทั้งหมด เพราะมีบางประเด็นที่ได้แย้งได้

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการไอทีวีทอล์คครั้งที่ ๕

- ก. ฉะนั้นท่านปฏิเสธว่าไม่เกี่ยวข้องกับ.ท่านพูดต่ออีกวันที่ ๒๑ มกรา
- ค. } บอกแล้วไงคะคนที่คิม
นำพิพัฒน์ตัศยาอย่าไปว่าแต่ทำเลข.คิดยังไม่ได้คุณภาพ.คุณภาพไม่ได้ขึ้นอยู่กับ
นะฮะ.คุณภาพจะมีความรู้สึกที่เป็นพิเศษ.
- ก. แต่ว่าทหารที่
- ค. } คือคนพวกนี้เอาชีวิตให้แผ่นดินนี่มันง่ายนิดเดียว.
- ก. ครับๆ. แต่ว่าทหารที่ไปทำอะไรเสียหาย.ที่ทหารปฏิวัติเขาก็คิมนำพิพัฒน์ตัศยาเหมือน
กัน. ไม่ใช่หรอฮะ.

จากตัวอย่าง ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบปฏิเสธว่าไม่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ขู่
วางระเบิดเพื่อสร้างความไม่สงบก่อนการอภิปรายไม่ไว้วางใจ โดยอ้างว่าเพราะคนเป็นทหาร
และทหารต้องคิมนำพิพัฒน์ตัศยาเพื่อสาบานคนว่าจะพลีชีพเพื่อชาติได้ ดังนั้นจะไม่คิดทำถึง
ผิด ๆ ผู้สัมภาษณ์จึงยกข้อเท็จจริงซึ่งได้แย้งไม่ได้ กล่าวคือ ทหารทุกคนต้องคิมนำพิพัฒน์ตัศยา
แต่ก็มีกรณีที่ทหารเคยทำความคิดให้เห็นมาแล้ว ดังคำถามว่า “แต่ว่าทหารที่ไปทำอะไรเสียหาย.ที่
ทหารปฏิวัติเขาก็คิมนำพิพัฒน์ตัศยาเหมือนกัน. ไม่ใช่หรอฮะ” เพื่อแย้งให้เห็นว่าคำตอบของ
ผู้ให้สัมภาษณ์นั้น ไม่มีน้ำหนัก ไม่น่าเชื่อถือ ผู้ให้สัมภาษณ์ควรจะตอบคำถามในเรื่องนี้อีกครั้ง

๔.๕ กลวิธีเสริมการถามที่ใช้ในปริเฉทการสัมภาษณ์

กลวิธีเสริมการถามหมายถึง การเลือกใช้รูปภาษาเพื่อวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือไปจาก
การถาม เป็นวิธีการที่ใช้เสริมเพื่อช่วยให้การสัมภาษณ์บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้สัมภาษณ์ในรายการ
ทั้งสองใช้กลวิธีต่าง ๆ กันเพื่อเสริมการถามในปริเฉทการสัมภาษณ์ ได้แก่ การเสริมคำตอบ
การทวนคำตอบ การกล่าวแสดงความชื่นชมผู้ให้สัมภาษณ์ การหยอกล้อ และการตัดบท

ในบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงกลวิธีเสริมการถามที่ใช้เป็นลักษณะเด่นในการสัมภาษณ์แต่ละ
รายการ และจะได้เปรียบเทียบกับกลวิธีเสริมการถามที่ปรากฏในรายการทั้งสองทั้งหมดในบทที่ ๕
ต่อไป

๔.๕.๑ กลวิธีเสริมการถามที่เป็นลักษณะเด่นในรายการทไวท์ไลท์

๑.) การเสริมคำตอบ

การเสริมคำตอบ คือการกล่าวด้วยคำที่ไม่ได้มีเจตนาถามให้ตอบ ไม่ว่าจะ
จะตอบรับ-ปฏิเสธ หรือตอบเพื่อความใด ๆ แต่เป็นการกล่าวด้วยคำเสริมขึ้นมาโดยมีเจตนาอื่น ๆ

เช่น แสดงความคิดเห็นคล้ายตามหรือเพิ่มเติมจากคำตอบที่ได้รับ แสดงความเห็นอกเห็นใจ เรื่องที่ได้ฟัง แสดงอารมณ์ความรู้สึกร่วมกับเรื่องและผู้สัมภาษณ์เล่า เป็นต้น

การเสริมคำตอบเป็นกลวิธีหนึ่งที่ช่วยทำให้การสัมภาษณ์บรรลุ วัตถุประสงค์ กล่าวคือ ผู้สัมภาษณ์จะกล่าวเสริมคำตอบโดยเลือกประเด็นที่สามารถทำให้เกิด ภาพลักษณ์ที่ดีกับผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นการกล่าวทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้มีโอกาสพูดถึงประเด็นนั้น ต่อได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้การเสริมคำตอบยังทำให้การสัมภาษณ์มีลักษณะเหมือนการพูดคุยกัน ในชีวิตประจำวันมากกว่าการตั้งใจจะพูดคุยเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ ปรัชญาของการสัมภาษณ์ ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในบทที่ผ่านมา

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๘

- ถ. เริ่มปวดตั้งแต่อายุเท่าไร.
 ค. เริ่มปวดตั้งแต่สิบแปด.อะไรเจ็บอะ. คือเด็ก ๆ มันก็เริ่มปวดทีละนิด ๆ. ก็เพิ่มขึ้นแต่เรา ไม่รู้ตัวเองอะ. จนเรารู้สึกว่ามันไม่ไหวแล้วจริงๆ.เราคงต้องไปผ่าอะที่.
 ถ. โอ้โฮ ! นูช.เธอทนมานานมากเลยนะนั่นนะ.
 ค. ก็ต้องทนนะอะ.
 ถ. ทำไมไม่ผ่า.ผ่าไม่ต้องทนนะ.
 ค. คือตอนนั้นยังมีงานอยู่นะอะ.ถ้าผ่าตัดก็เดินไม่ได้.แล้วเราก็รับงานอยู่หยุดไม่ได้.อย่างเจ็บ อะ.

จากตัวอย่าง เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์เล่าถึงปัญหาสุขภาพของตน ผู้สัมภาษณ์ แสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ให้สัมภาษณ์โดยการใช้คำ “โอ้โฮ” และกล่าวเสริมความเพิ่มเติมว่า “เธอทนมานานมากเลยนะนั่นนะ” เพื่อทำให้ผู้ชมมีอารมณ์คล้ายตามและเห็นภาพลักษณะในด้าน ดีของผู้ให้สัมภาษณ์ที่แม้มีปัญหาทางด้านสุขภาพแต่ก็ต้องทน เพราะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ ต่องาน ซึ่งในทีนี้ก็คือละครที่กำลังถ่ายทำอยู่

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๓

- ถ. โอ้โฮ ! หมูครับ,ผี มีอีต๋าร์กบระดบไหน.
 ค. ไปรแล้วอะ.
 ถ. ไปร.
 ค. ได้ทุกรูปแบบ.
 ถ. เรียกว่าพูดง่าย ๆ ถ้าจะเป็นรุ่นน้องก็เป็นรุ่นน้องที่ไม่น้อยหน้า.
 ค. ไม่นึกกันเท่าไรครับ.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ถามผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๑ ว่าความสามารถในการเล่นกีตาร์ของผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๔ เป็นอย่างไร ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบว่า “ได้ทุกรูปแบบ” ผู้สัมภาษณ์ก็ช่วยเสริมคำตอบโดยการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า “เรียกว่าพุงง่าย ๆ ถ้าจะเป็นรุ่นน้องก็เป็นรุ่นน้องที่ไม่น้อยหน้า” เพื่อช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ ๔

๒.) การทวนคำตอบ

การทวนคำตอบคือการกล่าวคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ซ้ำอีกครั้งหลังจากที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามแล้ว แม้การทวนคำตอบจะไม่ใช่วิธีที่ใช้ในการถาม แต่ก็เป็นการทวนที่ทำให้การสัมภาษณ์ดำเนินไปตามแนวทางที่วางไว้ได้ ผู้สัมภาษณ์ใช้การทวนคำตอบใน ๒ ลักษณะดังต่อไปนี้

ก. ทวนเพื่อเน้นคำตอบที่ได้รับ

การทวนเพื่อเน้นคำตอบที่ได้รับคือการที่ผู้สัมภาษณ์กล่าวคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ซ้ำอีกครั้ง เป็นการเน้นให้เห็นว่าคำตอบนั้นน่าสนใจ และยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงเรื่องที่ตอบมานั้นต่อไป กล่าวคือผู้สัมภาษณ์ไม่ได้ใช้หลักการถามของคนถามคำถามต่อ แต่กลับทวนคำตอบที่คิดว่าน่าสนใจ เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ใช้ผลต่อมายกขยความเรื่องที่คุณได้ต่อ

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๒

- ก. ทำไม .
- ค. ว่างง่าย มั้งอะ.
- ณ. อ้อ! ว่าง่าย.
- ด. ได้ฟังแล้ว. ฟังชีวิตที่คุณพ่อเก่าแล้วสนุก. คุณพ่อจะเก่าเรื่องชีวิตประจำให้ฟังบ่อยตอนเด็กๆ. เราก็เออ ! น่าอยู่นะ. น่าสนุก.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ถามถึงเหตุผลที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตัดสินใจตอบตกลงบิดาที่จะให้ไปเรียน โรงเรียนประจำ เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ตอบว่าคงเป็นเพราะนิสัยว่าง่ายของคน ผู้สัมภาษณ์ทวนคำตอบนี้อีกครั้ง ด้วยเห็นว่าคำตอบนั้นไม่ได้ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์เสียภาพลักษณ์แต่อย่างใด ในทางตรงกันข้ามกลับช่วยแสดงให้เห็นนิสัยในทางที่ดีของผู้ให้สัมภาษณ์

ข. การทวนและขยายความคำตอบ

การทวนและขยายความคำตอบคือการกล่าวคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ซ้ำแล้วใช้เป็นจุดนำของการขยายความไปสู่เนื้อความที่ช่วยเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๑๐

- ถ. ชื่อน้ำแข็งในเรื่อง.คาแรกเตอร์เป็นยังไง.
 ค. คือ,จะเป็นผู้หญิงคนนึงในเรื่อง.เป็น , จะดูขี้ขลาดนิดนึง.ไม่ค่อยสูง.เพราะจริง ๆ จะไม่อยู่ในโรงเรียนเดียวกัน.
 ถ. เหมือนกับตัวเองมั๊ย.หยิ่ง ๆ นิดนึง.
 ค. ไม่เหมือน.
 ถ. ไม่เหมือนตัวเอง.ตัวเองไม่หึงเลยนะครับ.เดาหนังเรื่องนี้เป็นครั้งแรกเลยใช้หรือเปล่า.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ถามว่าบุคลิกของผู้ให้สัมภาษณ์ “หยิ่ง” เหมือนกับตัวละครที่แสดงในภาพยนตร์หรือไม่ เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ตอบว่าไม่เหมือน ผู้สัมภาษณ์ทวนคำตอบนั้นอีกครั้งว่า “ไม่เหมือน” เพื่อให้เป็นจุดนำของการขยายความไปสู่เนื้อความตรงกันข้าม กล่าวคือเมื่อไม่เหมือนก็ตีความได้ว่า “ไม่หยิ่ง” ซึ่งเป็นเนื้อความที่ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้มากกว่าที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบ

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๓

- ถ.มิกก็เตะครับ,มิกก็มองตัวเองว่าเป็นร็อคแบบไหนครับ.
 ค. เอ๋ : แนวเพลงผมเป็นร็อคแบบนำฟังครับ.
 ถ. นี่! ร็อคแบบนำฟัง.ร็อคไพเราะสบาย ๆ.

จากตัวอย่าง เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์ตอบว่าแนวเพลงของคนเป็น “ร็อคแบบนำฟัง” ผู้สัมภาษณ์ทวนคำตอบนั้นอีกครั้ง เพื่อให้เป็นจุดขยายความไปสู่เนื้อความที่ช่วยให้คำตอบนั้นฟังดูดีขึ้น กล่าวคือ เมื่อเป็นร็อคที่นำฟังก็ถือได้ว่าเป็น “ร็อคไพเราะสบาย ๆ” ด้วย

๓.) การกล่าวแสดงความชื่นชมผู้ให้สัมภาษณ์

การกล่าวแสดงความชื่นชมผู้ให้สัมภาษณ์คือการใช้ถ้อยคำที่มีความหมายในทางที่ดีเพื่อชมผู้ให้สัมภาษณ์ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การแสดงความคิดของผู้ให้สัมภาษณ์ในการตอบคำถาม พฤติกรรมส่วนตัว ผลงานการแสดง บุคลิกลักษณะ รวมทั้งรูปร่างหน้าตาของผู้ให้สัมภาษณ์ เหล่านี้เป็นต้น

แม้ว่าการกล่าวแสดงความชื่นชมนี้จะไม่ใช่การถามคำถามในการสัมภาษณ์ แต่ผู้วิจัยก็จัดว่าเป็นกลวิธีเสริมการถามที่ช่วยให้การสัมภาษณ์บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพราะผู้สัมภาษณ์สามารถใช้คำที่มีความหมายในทางที่ดีนี้กล่าวแสดงความชื่นชมผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อเป็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับผู้ให้สัมภาษณ์โดยตรงไปตรงมา

ผู้วิจัยพบว่าจากบทสัมภาษณ์ทั้งหมด ๑๐ ครั้งที่ได้ศึกษานั้น ผู้สัมภาษณ์ใช้คำที่มีความหมายในทางที่ดีในลักษณะต่าง ๆ รวมทั้งสิ้นจำนวน ๕๑ คำ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๑ แสดงรายการคำที่ใช้แสดงความชื่นชมผู้ให้สัมภาษณ์ในรายการทวิตโทรทัศน์

ครั้งที่ คำ (จำนวนครั้ง)	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	รวม
ดี (จริง ๆ / มาก / มากจริง ๆ)	๕	๑	๑	๔		๓	๔	๔	๒	๓	๒๗
(น่า) ชื่นชม							๑			๒	๓
น่ารัก (จริง ๆ / มาก)	๑		๒		๓		๓		๕	๒	๒๐
ไม่ธรรมดา (จริง ๆ)				๑			๒	๑		๑	๕
ยอดเยี่ยม (จริง ๆ / มาก)	๑			๑		๑	๑			๑	๕
เยี่ยม (จริง ๆ / มาก)	๑	๑	๓	๒	๒		๑	๓			๑๓
อื่นๆ (เช่น เก่ง สวย หล่อ ฯลฯ)		๓			๒	๒		๑	๒	๔	๑๔
รวม	๘	๕	๑๐	๘	๗	๖	๑๒	๙	๑๓	๑๓	๙๑

สิ่งที่น่าสนใจคือผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีการกล่าวแสดงความชื่นชมผู้ให้สัมภาษณ์ทุกครั้ง ในการสัมภาษณ์หนึ่งครั้ง ผู้สัมภาษณ์จะกล่าวแสดงความชื่นชมผู้ให้สัมภาษณ์อย่างน้อย ๕ ครั้ง และมากที่สุด ๑๓ ครั้ง ในขณะที่ไม่ปรากฏการใช้กลวิธีนี้ของในรายการไอทีวี ทอล์คแม้แต่ครั้งเดียว

การกล่าวแสดงความชื่นชมผู้ให้สัมภาษณ์ในรายการทวิตโทรทัศน์นี้อาจปรากฏในช่วงการสรุปคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นการชื่นชมความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวคือแสดงให้เห็นว่าผู้ให้สัมภาษณ์เป็นบุคคลที่มีความคิดความอ่านดี นอกจากนี้ยังพบว่าบางครั้งผู้สัมภาษณ์ก็กล่าวแสดงความชื่นชมผลงานการแสดงของผู้ให้สัมภาษณ์โดยตรง ในช่วงของการกล่าวแนะนำผู้ให้สัมภาษณ์ หรือการกล่าวปิดการสัมภาษณ์

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๗

- ก. อยากจะลองเล่นดู.แล้วพอมาเล่นครั้งนี้แล้วมันเหมือนกับที่เราคิดมั้ครับ.ดีมั้ครับ.
- ค.๕ ดีกว่าค่ะ.
- ก. ดีกว่าที่คิดอีก.โอ้โฮ ! ดีมากจริงๆ เถย.ขอบคุณมากค่ะคิม.ต่อไป.แนนล่ะคะ.แนนเล่นละครเรื่องนี้เป็นเรื่องที่เท่าไรแล้วคะ.
-
- ก.และผมขอชื่นชมดาราดวงจันทร์ทุกคนนะครับ.เมื่อกี้คงเห็นนะครับที่ที่สมพลเจ้าพูดตรงนั้นนะ.อยากจะเสริมอีกนิด.ทุกคนเล่นได้ดีจริงๆ ครับ.เล่นได้น่ารักมากไม่ว่าจะเป็นคิม.
- ค.๕ ขอขอบคุณค่ะ.
- ก. ไม่ว่าจะเป็แนน.
- ค.๖ ขอขอบคุณค่ะ.
- ก. ไม่ว่าจะเป็อุม.น่ารักจริงๆครับ.เข้าบทเข้าตอนได้ดีมากจริงๆ.
-
- ก.แล้วสำหรับพระเอกของผมสองคน.ฉดูจะดำเนินเรื่องไม่ได้เลยถ้าไม่มีคนสองคนนี้เข้ามาจากต่างจังหวัด.เป็นความฝันของคนวัยรุ่น.เป็นความฝันของเด็กที่อยากจะเป็นนุ่นเป็นนี.ทำนุ่นทำนี่.คุณสองคนถ่ายทอดมันได้อย่างยอดเยี่ยม

๔.) การหยอกเย้า

ผู้วิจัยให้คำจำกัดความการหยอกเย้าในการสัมภาษณ์ว่าหมายถึง การพูดเล่น ไม่จริงจัง ถ้าเป็นถ้อยคำที่อยู่ในรูปประโยคคำถามก็ถือว่าไม่มีเจตนาจะเอาคำตอบตามรูปประโยคที่ถามนั้น ถ้อยคำเหล่านี้ไม่ใช่คำถาม เพราะผู้สัมภาษณ์ไม่มีเจตนา “ต้องการข้อมูลในเรื่องที่ถาม” ความเื่อนใจของวงนกรรมกรถามข้อที่ ๓ ผู้สัมภาษณ์เพียงแต่ต้องการสร้างบรรยากาศความสนุกสนานให้เกิดขึ้น

การหยอกเย้าเป็นกลวิธีเสริมการถามที่นอกจากจะใช้เพื่อช่วยสร้างความสนุกสนานให้เกิดขึ้นแล้ว ยังแฝงหน้าที่สำคัญไว้ด้วย กล่าวคือ การเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งถือเป็นวัตถุประสงค์หลักของการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์จะหยอกเย้าผู้ให้สัมภาษณ์เฉพาะเรื่องที่สามารช่วยชี้หรือย้ำลักษณะที่น่าสนใจของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยคำนึงว่าลักษณะที่น่าสนใจนั้นเป็นลักษณะที่ทำให้เกิดภาพในทางที่ดี ไม่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียขึ้นกับผู้ให้สัมภาษณ์ ดังนั้นพร้อม ๆ กับการได้รับความสนุกสนานจากการหยอกเย้า ผู้ชมผู้ฟังจะได้เห็นภาพด้านที่ดีที่น่าชื่นชม หรือเป็นภาพด้านที่ประชาชนชื่นชอบไปด้วย

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๔

ค.๖ เข้มครับ.มาถึงละครเรื่องนี้,จริง ๆ แล้วยี่,ในตามคนนี้ถ้าเราเป็นผู้หญิงตัวตนจริง ๆ ,ถ้าเราไปเห็นคนอย่างนี้ในตัวคนจริงๆ ไม่ใช่ในละคร.เราเลือกใคร.จริงๆหมายถึงคนจริง ๆ. ในตามนิสัยตามบุคลิก.เข้มเลือกใคร.

ค.๖ เลือกพี่ดัน.

ถ. เลือกดัน.

ค.๖ เลือกกริชชัย.

ถ. นี่ !! ให้สองโป้งเลย.แนน .

ค.๔ ก็คงเป็นคุณกริชชัยเหมือนกัน.

ถ. เหมือนกัน.

ถ. อืม :: น่องป๊อก .

ค.๔ ป๊อกก็เลือกกริชชัย.

ถ. ป๊อกไม่เลือกกริชชัยเธอ.

(ผู้ชมในห้องบันทึกเทปหัวเราะและปรบมือ)

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ถามผู้ให้สัมภาษณ์ว่าถ้าต้องเลือกพระเอกตามคนในละครเป็นแฟนจริง ๆ จะเลือกใคร เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์คนที่สี่ตอบว่า “กริชชัย” ผู้สัมภาษณ์ถามว่าทำไมไม่เลือก “กรรชัย” ซึ่งขณะนั้นยอมรับอย่างเปิดเผยว่าสนิทสนมกันมาก ผู้สัมภาษณ์ไม่ได้มีเจตนาถามคำถามเพราะต้องการคำตอบจริงๆ แต่เป็นการหยอกเย้า เพราะเรื่องดังกล่าวกำลังเป็นที่สนใจของผู้ชม และเป็นเรื่องที่ไม่เสียหาย กลับเป็นเรื่องที่ผู้ชมยอมรับและชื่นชอบ ผู้สัมภาษณ์จึงหยิบยกขึ้นมาหยอกเย้า เพื่อขำจุดที่น่าสนใจนั้น

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๖

ถ.ทำไมทุกคนได้มาเล่นจตุรัสครับ.เรารู้แน่ ๆ อย่างหนึ่งว่า ,อย่างเช่นคุณสมพลงานเยอะมาก.ไม่ใช่งานน้อย ๆ .เหตุใดถึงได้ยอมรับเล่นจตุรัสทั้ง ๆ ที่ฮอลลีวูดก็ติดต่อตัวคุณอย่างหนักไม่น่าเชื่อ.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ต้องการจะให้ผู้สัมภาษณ์บอกเหตุผลของการรับเล่นละครเรื่องที่กำลังออกอากาศอยู่ต่างๆ ที่มีงานอื่นอีกมาก โดยใช้การหยอกเย้าเรื่องที่ไม่เป็นความจริงว่า แม้ฮอลลีวูดซึ่งเป็นบริษัทสร้างภาพยนตร์ที่มีชื่อเสียงติดต่อมายังต้องปฏิเสธ เพื่อทำให้การสัมภาษณ์มีความสนุกสนาน และในขณะที่เดียวกันก็แฝงหน้าที่สำคัญคือแสดงให้เห็นว่า

ละครเรื่องที่กำลังพูดถึงอยู่นี้ต้องมีอะไรที่น่าสนใจ และผู้ให้สัมภาษณ์ก็ต้องเป็นบุคคลที่มีฝีมือทางการแสดงจึงได้รับเชิญให้แสดงละครเรื่องนี้ เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ผู้ให้สัมภาษณ์พร้อม ๆ กับละครเรื่องที่กำลังออกอากาศอยู่ด้วย

นอกจากจะแฝงการเตรียมสร้างภาพลักษณ์ไว้ในการหยอกเย้าแล้ว บางครั้งผู้สัมภาษณ์อาจจะนำประเด็นที่หยอกเย้าขึ้นมาถามว่าขึ้นชมอย่างตรงไปตรงมาหลังจากที่พูดคุยในลักษณะหยอกเย้าไปแล้ว

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการทไวไลท์โชว์ครั้งที่ ๑๐

ถ. เนื้อ ! ไร่น่ารักมาก. ก่อนอื่นถามก่อนเลย. เวทย์คิดยังไงไปตัดผมทรงนี้. ใครเข้าฝันครับ.
(ผู้ชมในห้องบันทึกเทปหัวเราะ)

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ไม่ได้มีเจตนาถามคำถามขอเหตุผลที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตัดผมทรงนี้ (โกนผม) เป็นแค่เพียงการหยอกเย้าผู้ให้สัมภาษณ์เรื่องทรงผมที่แปลกไม่เหมือนใครแต่มีความทันสมัย ผู้สัมภาษณ์หยอกเย้าในฐานะที่เป็นผู้ใหญ่กว่า เพราะผู้ให้สัมภาษณ์ยังเป็นนักแสดงวัยรุ่น ดังนั้นจึงไม่ใช่การทำให้เสียภาพลักษณ์ ไม่ใช่การถามเรื่องส่วนตัวที่ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์เสียหน้า แต่เป็นการพูดถึงจุดเด่นของผู้ให้สัมภาษณ์ขึ้นมาให้ประชาชนได้รับทราบ และจากจุดเด่นนี้ ผู้สัมภาษณ์ก็ได้ขยายความต่อ เพื่อแสดงความชื่นชมกับจุดที่คนยกขึ้นมาหยอกเย้า

- ถ. เวทย์รู้มั้ยว่าเวทย์เป็นเด็กวัยรุ่นที่แปลกมาก. ปกติวัยรุ่นพยายามอย่างยิ่ง. อยากรจะไว้ผมยาว.
แต่เวทย์นี้เป็นคนแบบว่ามัน ไม่สำคัญเลย.
- ค. ผมว่ามันเป็นตัวของตัวเองดีที่สุดแล้ว.
- ถ. นี่เด็กๆ ฟังไว้ นะครับ. โดยเฉพาะวันนี้เรามีเด็กในวัยเรียนในขนาดนี้เยอะ. และผมขนาดนี้เยอะ. ขึ้นใจตัวเองเข้าไว้ นะ. ไร่น่ารัก. เป็นตัวของตัวเองดีที่สุดเลย.

จากตัวอย่าง เมื่อหยอกเย้าเรื่องทรงผมของผู้ให้สัมภาษณ์แล้ว ผู้สัมภาษณ์ก็นำประเด็นนี้มาสรุปในลักษณะของการชื่นชมอย่างตรงไปตรงมา ดังนั้นการหยอกเย้านี้จึงเป็นลักษณะของการหยอกเย้าเพื่อนำประเด็น กล่าวคือ ใช้เรื่องหยอกเย้ากล่าวนำขึ้นมาก่อนเพื่อทำให้น่าสนใจ จากนั้นจึงพูดถึงประเด็นที่ต้องการจะนำเสนออย่างแท้จริง คือเรื่องการชื่นชมพฤติกรรมของผู้ให้สัมภาษณ์

๔.๕.๒ กลวิธีเสริมการถามที่เป็นลักษณะเด่นในรายการไอทีวิทอล์ค

กลวิธีเสริมการถามที่เป็นลักษณะเด่นในรายการไอทีวิทอล์ค คือ การตัดบท

การตัดบทคือการทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์ยุติการพูดในเหตุการณ์ตอบ เนื่องจากผู้สัมภาษณ์เห็นว่าผู้ให้สัมภาษณ์กำลังออกนอกประเด็น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่มีการนัดแนะบทสัมภาษณ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ให้สัมภาษณ์ไว้ก่อนล่วงหน้า บางครั้งผู้ให้สัมภาษณ์ในรายการไอทีวิทอล์คก็จะบ่ายเบี่ยงหรือหลบเลี่ยงที่จะให้ข้อเท็จจริงที่ไม่ต้องการกล่าวถึง และพยายามพูดเฉยใจเพื่อเบี่ยงเบนความสนใจจากเรื่องที่ถามไปเป็นเรื่องอื่น ดังนั้นผู้สัมภาษณ์จึงต้องตัดบทหรือยุติเรื่องทีนอกประเด็นแล้วจึงการสนทนากลับมาสู่คำถามที่ต้องการถาม

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการไอทีวิทอล์คครั้งที่ ๕

- ก. พล.อ.ชวลิตศรีพันธุ์ ช่วงระยะเวลาที่เราเจอปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ.ประชาชนเวลาไปสอบถามความเห็นเค้าบอกว่าอยากให้นักการเมืองเลิกเล่นการเมืองชั่วคราวแล้วหันหน้าเข้าหากัน.จับไม้จับมือกู้ชาติบ้านเมืองไว้ก่อนและเรื่องอื่นทีหลัง.ทำไมทำอย่างนั้นกันไม่ได้.
- ค. ก็เนีย ! ตรงนี้ผมว่านะ,ว่าผมเองก็อยากจะเห็นรัฐบาลที่มาจากทุกฝ่าย.รัฐบาลที่พี่น้องชื่นชม.ไม่มีศัตรูกัน.ผมไม่ได้พูดเฉยๆอะ,ผมทำมาตั้งหลายทีแล้ว.เริ่มมา.เช่นว่า,ฟุตบอลสามัคคี.ของผมบราซิล.ของท่านอาร์เจนติน่า.แต่ท่านชนะผมครับ.ท่านก็มุ่งแต่จะเตะเอาชนะถูกเคียว.ท่านหาว่าปรัชญาของการจัดมันมีอะไรบ้าง.
- ก. (หัวเราะ) คดีๆ พยายามจะขึ้นมืออยู่.
- ค. ขึ้น ! พยายามขึ้น.
- ก. แต่ว่าไม่มีการสนองตอบ.
- ค. ก็วีระนะ,ขึ้นสองมือเลย.ถูกเตะซะกึ่งกลางสนามเลย.
- ก. เดี๋ยวนะครับ ๆ. อันนั้นมันเรื่องบอล.เรื่องบอล.ทีนี้เรื่องการเมือง.เรื่องการเมือง
- ค. ครับ.

จากตัวอย่างผู้สัมภาษณ์ถามผู้ให้สัมภาษณ์ถึงวิธีการที่นักการเมืองจะร่วมมือกันบริหารประเทศ แต่ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามออกนอกประเด็น โดยการเฉยใจพูดถึงเรื่องการแข่งขันฟุตบอลสามัคคีที่เคยจัดขึ้นเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมือง ผู้สัมภาษณ์ก็พยายามดึงประเด็นมาที่เรื่องการเมืองว่า “คดีๆ พยายามจะขึ้นมืออยู่” “แต่ว่าไม่มีการสนองตอบ” แต่ผู้ให้สัมภาษณ์ก็ยังพยายามที่จะพูดเรื่องฟุตบอลต่อไป ผู้สัมภาษณ์จึงต้องพูดตัดบทว่า “เดี๋ยวนะครับ ๆ” และบอกให้ผู้ให้สัมภาษณ์ทราบว่ากำลังพูดออกนอกประเด็นคือ “อันนั้นมันเรื่องบอล” และขอให้ตอบประเด็น “เรื่องการเมือง” ที่ถามไปแต่คืนด้วย

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์รายการ ไอทีวีทอล์คครั้งที่ ๑๐

- ก. ครับ.อาจารย์เจริญคิดว่าหลังการอภิปรายผ่านพ้นไปแล้วนี้,บรรยากาศทางการเมืองจะเรียบ,ทะเลาะ,คลื่นจะสงบลงชั่วคราวไหม.
- ค. ผมขอตอบสองประเด็น.ประเด็นแรกที่ท่านจึงขยับบอกว่า,ท่านจาตุรนต์อภิปรายไปแล้ว พรรครัฐบาลอึดอัด.ผมไม่เชื่อว่าเป็นอย่างนั้น.เรารู้อยู่ตลอดเวลาว่าท่านจาตุรนต์ความรู้ที่ท่านชารินทร์ไม่ได้.ผู้ทีมเศรษฐกิจของเราไม่ได้.เรารู้ว่าที่เค้าพูดนะ,เค้าไม่รู้เรื่อง.เรารู้ อย่างนั้น.อันนี้พูดตรง ๆ นะฮะ.

ก. ครับๆ.เอาละครับ.แล้วประเด็นที่สองล่ะครับ.

จากตัวอย่าง ผู้สัมภาษณ์ถามเกี่ยวกับบรรยากาศหลังการอภิปรายไม่ไว้วางใจว่าจะเป็นอย่างไร แต่ผู้ให้สัมภาษณ์ใช้หลักการตอบของตัวเองได้แย้งประเด็นที่ผู้ให้สัมภาษณ์อีกคนตอบไปแล้ว และเป็นการแสดงความคิดเห็นในเชิงขัดแย้งกันด้วย ผู้สัมภาษณ์จึงต้องพูดตัดบทว่า “ครับๆ,เอาละครับ” เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ยุติประเด็นที่กำลังจะเป็นเรื่องถกเถียงกันนั้น และกลับมาตอบประเด็นที่ผู้ให้สัมภาษณ์ถาม

แม้ว่าปริบทการสัมภาษณ์ของรายการนี้จะนำไปอย่างจริงจัง มีการเร่งเร้าเอาคำตอบจากผู้ให้สัมภาษณ์ แต่จะพบว่าในการตัดบทนั้นผู้สัมภาษณ์ก็ไม่ใช้วิธีการพูดตรงๆ ว่าผู้ให้สัมภาษณ์กำลังพูดออกนอกประเด็น แต่จะพูดว่า “เดี๋ยวนะครับ” “เอาละครับ” เพื่อช่วยแสดงการตัดบท

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้คงทำให้เห็นแล้วว่า การถามในปริบทการสัมภาษณ์ในรายการโทรทัศน์ทั้งสองมีลักษณะอย่างไรบ้าง ไม่ว่าจะเป็นการปรากฏของคู่ถ้อยคำถาม-ตอบ ทั้งแบบที่เสร็จสิ้นในหนึ่งคู่และแบบยืดเยื้อ คู่ถ้อยคำชนิดอื่นที่ปรากฏในปริบทการสัมภาษณ์ และการใช้รูปประโยคในการถาม

นอกจากนี้ในบทนี้ผู้วิจัยได้แสดงให้เห็นแล้วว่าผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีใดบ้างเพื่อให้ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทางรายการโทรทัศน์ ในบทต่อไปผู้วิจัยจะได้ศึกษาเปรียบเทียบว่าผู้สัมภาษณ์ใช้กลวิธีแตกต่างกันอย่างไรในการสัมภาษณ์ทางรายการโทรทัศน์สองประเภท